17 november - nr. 432 **Het blad van/voor muziekliefhebbers**

RECORDzine

NO RISK DISC - **Bente** GRAND CRU - **Peter Gabriel**

DESERT ISLAND DISC - **Masayoshi Fujita** INTERVIEW - **Radie Peat**

U2 CARNAVAL DE LUZ
THE NEW ALBUM
OUT NOW

Lieve muziekfanaten,

Dit is alweer de een-na-laatste Mania en dus de laatste editie waarin je nog een potentiële 'plaat van het jaar' kunt ontdekken. Gelukkig zijn er genoeg opties. Allereerst natuurlijk Bente, onze trots van eigen bodem! Voor de Ierse folkliefhebbers: beluister het debuutalbum van Radie Peat. Voor de Genesis-fans: de nieuwste plaat van Peter Gabriel. Voor de liefhebbers van Porcupine Tree: Steven Wilson heeft weer een nieuw album uitgebracht! Volgens mijn muziek-tracker-app heb ik in mijn leven maar liefst 34,52 uur naar 'Arriving Somewhere but not Here' van Porcupine Tree geluisterd. In mijn verdediging: dat nummer duurt 12 hele minuten (en 1 seconde). Toch wordt het ook voor mij hoog tijd om dat nieuwe album eens op te zetten.
Lotte Hurkens

Art directie
Jenny Bakker, jenny@platomania.nl

Hoofdredactie
Lotte Hurkens, redactie@platomania.nl

Redactie
Jorn van der Linde, Dick van Dijk, Menno Borst, Liz Bosman

Druk
Damen Drukkers

Medewerkers
Said Ait Abbou, Simon Arends, Jos van den Berg, Rosanne de Boer, Lotte Borst, Dave van den Bosch, Frank de Bruin, Loes Bruins, Ron Bulters, Leyla Birlik, Stan Coldewijn, Bart Coumans, Erik Damen, Dennis Dekker, Fons Delemarre, Hermen Dijkstra, Daan van Eck, Laurens Elderman, Nijs Flesseman, Barend Florijn, Jay Frelink, Luc van Gaans, Cornelis Groot, Joppe Harinck, Daan Hutting, Tim Jansen, Melle de Jong, Ruud Jonker, Stef Ketelaar, Stefan Koer, Wim Koevoet, Jasper Koot, Tatum Luiten, Paul Maas, Hans van der Maas, Max Majorana, Ruben de Melker, Stef Mul, Erik Mundt, Godfried Nevels, Corné Ooijman, Marco van Ravenhorst, Frank Renooij, Linda Rettenwander, Jurriën van Rheede, Joop van Rossem, Koos Schulte, Emiel Schuurman, Annabel Smeehuijzen, Peter Sijnke, Bob van der Staak, Laurence Tanamal, Jelle Teitsma, Sanne den Toom, Louk Vanderschuren, Menno Valk, Wim Velderman, Vera Verwoert, Cees Visser, Marcel van Vliet, Jurgen Vreugdenhil, Jan de Vries, Jeroen van der Vring, Thijs Walhof, Dirk Wiertz, Peter van der Wijst, Erwin Zijleman, Mees de Zwart.

Adverteren?
Vraag naar de mogelijkheden.
Stuur een e-mail naar
redactie@platomania.nl

Adres
Utrechtsestraat 54-60,
1017VP Amsterdam
email: redactie@platomania.nl

Abonneren:
Wil je de Mania thuis ontvangen? Dat kan! Abonneer je nu door 20,- over te maken voor 10 nummers van de Mania – er verschijnen jaarlijks 10 Mania's. Maak het bedrag over naar Plato Nederland IBAN NL67INGB0682214655 o.v.v. mania abonnement. Vergeet niet je naam en adres erbij te vermelden!
Voor Belgische lezers is het bedrag 30,- i.v.m. hogere portokosten.
IBAN NL67INGB0682214655
BIC INGBNL2A

Mania/Recordzine 433 ligt 22 december 2026 in de winkels! Mania & Recordzine is een uitgave van de Mania i.s.m. Record Store Day

INHOUDSOPGAVE

9 GRAND CRU
Peter Gabriel

16 INTERVIEW
Library Card

22 INTERVIEW
Radie Peat

32 TIPS VAN…
Bluai

36 INTERVIEW
Steven Wilson

40 INTERVIEW
Tropical Fuck Storm

42 ACHTER DE SCHERMEN
Nederlands Jazz Archief

43 VERGETEN MEESTERWERKEN
Grin

43 JORN'S KWARTEEUWTJE
System of a Down

44 SONIC NURSE SELECTS
The New Eves & Big Black

45 KRENTEN UIT DE POP
o.a. Sadurn

48 HIPHOP HISTORY
Pete Rock

51 DESERT ISLAND DISC
Masayoshi Fujita

55 THE PUNK PRINCIPLE
Bad Brains

57 GEZIEN
Slayyyter

58 GESPOT
Le Guess Who?

60 INTERVIEW
untitled (halo)

62 FILMS
Charles Burnett

62 BOEKEN
o.a. George Harrison

INHOUDSOPGAVE UITGELICHT

Luistertrip: Ciarán

Van dit voormalige Brockhampton-lid zaten fans misschien wel het meest te wachten op nieuwe solomuziek. De Ierse Ciarán (voorheen bekend als Bearface) verzorgde binnen Brockhampton vaak de emotionele ballads, zoals 'WASTE' en 'SUMMER'. Na het uiteenvallen van de boyband, of het hiphopcollectief, al noemden ze zichzelf liever een boyband, moesten we een tijd wachten op solowerk. Ciarán was zijn eigen sound aan het perfectioneren. En dat heeft zijn vruchten afgeworpen! De gelaagde, Dijon-achtige producties zijn een genot voor het oor en precies waar de (oud-)fans op hoopten.

Interview: Radie Peat

Radie Peat is regelmatig te vinden in de Irish Traditional Music Archive. Zo nam ze er opnamesessies op met Lankum en vond ze er inspiratie en songteksten voor haar nieuwste album No Human Tongue Can Tell. Ze herinterpreteert oude Ierse en Engelstalige folksongs op een eigentijdse manier. Pas achteraf ontdekte ze dat er een rode draad door haar verzameling liedjes liep: ze gaan allemaal over de strijd, het lijden, de kracht en het doorzettingsvermogen van vrouwen. In het café van de Tolhuistuin vertelde ze ons meer over haar nieuwste album.

19

Grand Cru: Peter Gabriel

Misschien is het je niet opgevallen, maar bij elke volle maan van dit jaar bracht Peter Gabriel een nieuwe track uit, als opmaat naar zijn nieuwste album o\i. Thematisch sluit het aan bij de zogenaamde Bright-Side- en Dark-Side-mixen. o\i bouwt voort op de onderwerpen van i/o: onze relatie met de natuur, het verstrijken van de tijd en de toenemende invloed van technologie op ons leven. “Trying to get a handle on where you fit in life, that’s what I write about a lot.”

9

22

Interview: Steven Wilson

Zo'n anderhalf jaar geleden verscheen The Overview van Steven Wilson. Destijds kregen we al de kans om hem te interviewen, maar ook deze gelegenheid konden we niet laten schieten. Op zijn nieuwste album Requiem for a Village blikt hij terug op het leven in een dorp, waar de tijd langzamer gaat, informatie zich minder snel verspreidt en mensen zich vooral bezighouden met hun directe omgeving. Volgens Wilson is die manier van leven langzaam aan het verdwijnen. Louk sprak met hem over het concept achter The Village.

36

NORISK DISC

BENTE
Dwars
(Sony)
LP coloured, LP, CD
Met de jaren kom ik steeds meer los van de gedachte dat Bente Fokkens meer is dan 'dat meisje uit die ene Carry Slee-film'. Dat beeld stond namelijk lang in m'n achterhoofd. Vijf jaar geleden bereikte ze muzikaal gezien voor de eerste keer mijn netvlies toen ze samen met Maan de single 'Nee is Nee' uitbracht. Gek genoeg verloor ik haar daarna weer uit het oog, totdat ze vorig jaar haar opwachting maakte bij Beste Zangers. Van haar eigentijdse nederversie van Cher's 'Believe' ('Kan Je Me Zien?') was ik erg onder de indruk. En toen afgelopen zomer ook nog de fijne radio-singles '3.2.1.' en 'Parachute' me bereikten, dacht ik: kom maar op met dat nieuwe album.
Luisterend naar DWARS merk ik dat ik te maken heb met een prachtige, volwassen popplaat. Eentje waarop Bente bezingt hoe ze haar in een stroomversnelling geraakte leven leidt. Waar die deelname aan Beste Zangers al niet goed voor is geweest. Wat DWARS zo prachtig maakt, zijn niet alleen de songteksten, maar ook de 'door echte instrumenten ingespeelde liedjes'. De commerciële luisteraars komen op dit album aan hun trekken dankzij de eerdergenoemde radio-singles, maar ook door nummers als 'Helikopterpiloot', '7 Minuten', 'Hoe hou ik dit vast' (Bente's geslaagde samenwerking met BLØF) en 'Wilde meisjes huilen ook'.
De 26-jarige zangeres laat haar singer-songwriter-kant schitteren in 'Ik doe het weer', terwijl ze samen met Karsu in 'Dat het weg van me waait' en in 'Je hebt me' een wonderschone intimiteit opzoekt. Twee bijzondere uitschieters op DWARS zijn 'Brand' en 'Secondelijm', waarbij vooral de filmische arrangementen opvallen. Net als de andere jonge zangeressen van haar generatie slaagt ook Bente erin om iets te creëren waarmee ze door een breed publiek gewaardeerd wordt. Dit steengoede album zal dat gevoel alleen maar sterker maken. Over die afgesloten filmcarrière hoeven we het dus echt niet meer te hebben.
(Stef Ketelaar)

LUISTERTRIP

SARAH JULIA
The Fear That This Is Real
(V2/Nettwerk)
Al van jongs af aan timmeren de zussen Sarah en Julia Nauta, beter bekend als Sarah Julia, aan hun muzikale weg. Internationale tournees en aandacht van grootheden als Neil Young en John Mayer zijn hen inmiddels niet vreemd. Ze namen ruim de tijd om hun eigen geluid te vinden, en dat heeft zich dubbel en dwars uitbetaald in een prachtig, herfstachtig debuutalbum genaamd 'The Fear That This Is Real'. Hoogtepunten zijn openingstrack 'Bigger Picture' en 'Hyperventilating', twee nummers waarin Sarah Julia de luisteraar leert relativeren. Ook 'Whatever It Takes (Break Your Heart)' is een muzikale parel, vooral dankzij de scheurende gitaarsolo die smaakvol contrasteert met het zachte stemgeluid van Sarah Julia. Voor de opnames reisden ze af naar upstate New York, waar producer Philip Weinrobe (o.a. bekend van zijn werk voor Adrianne Lenker) de nummers met hen uitwerkte, soms bij enkel kaarslicht. Die witchy sfeer hoor je terug op deze plaat. Qua inspiratie grijpt Sarah Julia terug op de hoogtijdagen van singer-songwriters als Joni Mitchell en Judee Sill, maar ook op hun hedendaagse evenknieën Phoebe Bridgers en Aldous Harding. De instrumentatie is vaak rauw en krakerig, maar ook rijk aan harmonie. Terwijl de songwriting altijd een duidelijke basis in popmuziek heeft, waardoor we moeiteloos deze liedjes kunnen meezingen tijdens hun tour deze winter door Nederland. (Daan Hutting)

BRYAN ADAMS 👍
How's It Goin'
(Coast to Coast/Bad Records)
Kort geleden zag ik Bryan Adams in een uitverkochte Ziggo Dome, waar het publiek niet alleen onder de indruk was van de podiumpresentatie van de Canadese rocker – hij is inmiddels zesenzestig jaar oud – maar ook van de gedrevenheid van de band als geheel. Naast de onvermijdelijke hits kwamen die memorabele avond in Amsterdam ook twee songs van het nieuwe album How's It Goin' voorbij, beide met een bijzonder verhaal. Zo was er 51st State, een venijnige knipoog richting Donald Trump, met als centrale boodschap dat Canada nooit de 51e staat van de VS zal worden. Dat deze boodschap in de Ziggo Dome aansloeg, bleek uit de enthousiaste reacties van het publiek na afloop van dit nummer. En dan is er 'The Ballad of Terry Fox', over de Canadees die – nadat bij hem kanker was vastgesteld en zijn rechterbeen geamputeerd moest worden – besloot om een sponsorloop door heel Canada te ondernemen. Twee songs die perfect aansluiten bij het centrale thema van How's It Goin', wat door Adams zelf treffend wordt omschreven als "a love letter to Canada". (Godfried Nevels)

ASHE 👍
Girl of Your Dreams
(Warner)
De Amerikaanse muzikante Ashlyn Rae Willson levert onder de naam Ashe de afgelopen vijf jaar het ene na het andere geweldige album. Na een uitstapje met FINNEAS onder de naam The Favors is ze terug met haar vierde album, The Girl of Your Dreams. Het is weer een typisch Ashe album geworden. Ze begint ook dit keer bij de tijdloze popmuziek uit de jaren 70, maar sleept deze vervolgens op fraaie wijze het heden in. Ashe en haar producer Noah Conrad zijn op The Girl of Your Dreams niet vies van overdadige of soms bijna pompeuze arrangementen, maar het klinkt wederom geweldig, al is het maar omdat de krachtige stem van de Amerikaanse muzikante makkelijk overeind blijft. De songs van Ashe klinken zeer toegankelijk en herkenbaar, maar beschikken wel degelijk over diepgang, waardoor The Girl of Your Dreams een album is dat steeds leuker en interessanter wordt. Iedereen die haar vorige albums kent weet het al lang, Ashe is een supertalent. (Erwin Zijleman)

WILLIAM BASINSKI
Passing the Cup of Sorrows
Geplaagd door de spanningen in de wereld zocht componist William Basinski zijn toevlucht in hypnotherapie. Hij stuitte zo op 'Passing the cup of sorrows', een concept waarbij twee zielen in de geestenwereld hun energie met elkaar uitwisselen, zodat één ziel het trauma uit een vorig leven

GRAND CRU

PETER GABRIEL
o\i
(Virgin/Integral)
LP bright side, LP dark side, LP bright side neon green, LP dark side neon pink, 4CD
Het vorige album van Peter Gabriel heette i/o en nu is er dus o/i. Hij is nooit scheutig geweest met zijn albumtitels; zijn eerste 4 soloalbums hadden geen titel. En evenals bij i/o heeft ook dit album een zogenaamde brightside-mix en een darkside-mix. Het verschil is dat de darkside inderdaad iets 'donkerder' klinkt, met meer bas en drums. Voor beide versies valt wat te zeggen, want smaken verschillen nu eenmaal. Je kunt rustig een avond inruimen voor het beluisteren van het complete album, want dat duurt maar liefst bijna 3 uur. Een aantal nummers is het afgelopen jaar al op diverse streamingsites te horen geweest en dat smaakte naar meer. Het geheel is een prachtig album waar goed te horen is hoe de stem van Peter verandert naarmate hij ouder wordt. Iets gruiziger. Maar dat past helemaal bij de nummers die op dit album staan, waarbij mijn persoonlijke voorkeur uitgaat naar de wat rustige nummers. Luister naar de prachtige opbouw van 'what lies beneath', 'won't stand down' en 'looking for the happy'. Maar dan doe ik eigenlijk de rest van de nummers tekort, want alle nummers zijn het beluisteren meer dan waard. Overigens las ik onlangs ergens dat Peter Gabriel heeft aangekondigd om met onmiddellijke ingang met muziekpensioen te gaan. Hij is tenslotte alweer 76. Mocht hij dit echt menen (wat ik niet hoop), dan heeft hij met dit album op een waardige manier afscheid genomen. (Jurriën van Rheede)

U2
Carnaval de Luz
(Universal)
LP, LP indie, LP gold, CD, CD deluxe
Negen jaar hebben we op een nieuw studioalbum van U2 moeten wachten, maar na de eerste twee nummers weet je het al: dit zit wel goed. Go (Carnaval de Luz) en La Reine, waarmee het album opent, klinken fris en gedreven. Geheel in de lijn van de twee ep's die begin 2026 werden uitgebracht: Days of Ash en Easter Lily, die overigens samen al een goed album hadden opgeleverd. Carnaval de Luz is geproduceerd door Jacknife Lee en bevat gastbijdragen van Brian Eno, Daniel Lanois en Dolly Parton. Parton zingt een stemmig duet met Bono, Torn, waarmee het album wordt afgesloten. Een album dat als één geheel aanvoelt: 12 nummers zonder zogenaamde fillers, dan wel zwakke momenten. Heel verrassende nieuwe richtingen worden niet ingeslagen, de bekende invloeden komen voorbij: het alom herkenbare gitaargeluid van The Edge, een op dreef zijnde ritmesectie (Larry Mullen jr. lijkt geheel hersteld) en regelmatig ondersteunende, zweverige synths. Zonder de andere nummers tekort te doen, zijn hoogtepunten onder andere The Greatest Show On Earth en Can't Stop Us Now. Het album vormt met de genoemde ep's één geheel, hetgeen blijkt uit de titels en releasedagen: Carnaval - Aswoensdag en Pasen, waarbij de laatste tonen van Easter Lily als het ware het begin zijn van Go (Carnaval de Luz). Als het niveau van dit album een voorbode is van de aankomende serie liveoptredens, kunnen we ons verheugen op fraaie concerten. Al met al een heerlijk album waarvan je wist dat U2 dit nog kon, maar dat ze nog wel moesten waarmaken. (Joost van Loo)

kan verwerken. Vanuit dit idee componeerde Basinski dit minimalistische stuk, bestaande uit melancholische pianomotieven die een dialoog voeren en geleidelijk tot een apotheose komen. Een aanrader voor wie muziek als therapie zoekt. (Laurence Tanamal)

BETTIE SERVEERT 👍
Beaucoup Bad
(Pias/Palomine Records)
Toen de Amsterdamse band Bettie Serveert in 1992 haar eerste album uitbracht, kon niemand voorzien dat er alleen al in de VS maar liefs 200.000 exemplaren over de toonbank zouden gaan. Nu, decennia later ligt het elfde studioalbum op de draaitafel, de livealbums niet meegerekend: Beaucoup Bad. En mag het pluizige hondje, dat het eerste album sierde, onderhand gepensioneerd heten, zangeres Carol van Dijk koestert het "fotomodel" nog dagelijks. En wat nog opmerkelijker is in dezen: de muziek van de band klinkt allerminst bejaard, integendeel ! De tien songs knallen uit de boxen, Carol haar stem klinkt uiterst fris en het gitaarspel van haar en Peter Visser is sprankelend. Geniet van de heerlijke openingssong 7 Shades, het jeugdige Ta of de gedragen catchy rocksong Pray for the Living. Kippenvel ontstaat bij Say You Will met Carol achter de piano. No Control is een up tempo song, die ongetwijfeld herinneringen oproept aan Blondie! Met So Long besluit het album op passende wijze. Wie weet een groet aan de velen, die in de komende tijd Bettie Serveert in het live circuit tegenkomen! Een meesterwerk! (Koos Schulte)

JAKE BUGG 👍
Alamo
(Suburban)
Nu hij de dertig aantikt, realiseert Jake Bugg zichzelf dat hij inmiddels zijn hele volwassen leven in de tredmolen van albums maken en tournees doen zit. Voor zijn zevende album heeft hij dan ook afscheid genomen van de grote labels, en is Alamo, hoewel niet noodgedwongen, zijn eerste album voor een onafhankelijk, klein label. Voor iemand van net dertig klinkt hij ook verrassend beschouwend. Was zijn vorige album nog vooral een rock-lp, Alamo klinkt rustig en bedachtzaam. Maar zeker niet saai, want daar waar de Americana al eerder doorklonk in zijn Engelse roots, zijn die invloeden nu ook prominent aanwezig in de uitstekende songs en arrangementen. In het fraaie Day By Day klinkt hij ook meer als een kruising tussen een jonge Dylan en Leonard Cohen dan naar zijn britpophelden. Het absolute hoogtepunt bewaart hij echter voor afsluiter Everywhere I Go, waarin hij het album tegen een bed van strijkers en gitaren naar een geweldige climax zingt. (Jurgen Vreugdenhil)

BEN CAPLAN
2 Meter Sessions
Ben Caplan, de man met de weelderige baard uit het Canadese Halifax, heeft een goede relatie met ons land. Tussen 2012 en 2023 was hij vier keer actief in verschillende Nederlandse studio's om met veel passie en energie 12 livenummers op te nemen. Op deze 2 meter sessies ben je getuige van de ontwikkeling en veelzijdigheid van deze interessante artiest. Of het nu samen met de Amsterdam Klezmer Band, een cover van What a Wonderful World of een knallende versie van het sublieme Southbound is, het klinkt allemaal als een klok. "Een must" voor de fan en een perfecte kennismaking voor een ieder die deze geweldenaar nog niet kent. (Said Ait Abbou)

CHASE & STATUS 👍
Generic Everything
(Warner)
Chase & Status – misschien wel de grootste namen in de drum-'n-bass-scene – zijn terug met alweer hun zevende album. Het Londense duo heeft de afgelopen jaren niet stilgezeten met singles als 'Baddadan' en 'Backbone', waarmee ze zelfs een nummer 1-hit scoorden. Bewonderenswaardig, want drum-'n-bass is niet bepaald een mainstreamgenre. Met het album Generic Everything bewijzen de mannen dat de populariteit niet voor niets is. Op de opener 'Disgruntled' herenigen ze zich met IRAH – de laagstemmige MC van hun megahit 'Baddadan' – om een nóg pakkender refrein te maken, met een nóg vettere drop. De rest van het album volgt hetzelfde recept: kneiterharde beats met sterke raps. Van Little Simz en J Hus bijvoorbeeld. Maar het zijn niet enkel raps, drums en bassen; de mannen komen lekker uit de comfortzone. Op 'Juggin' krijgen we grime, op 'Levels' funk automotivo en hoewel het Portugese 'Essa ta quente' wél drum-'n-bass is, hoort het ook in dit rijtje. Echt een knaller van een album. (Steven van Gammeren)

CHASTITY BELT
All My Friends
Chastity Belt ontstond rond 2010 in Walla Walla in de Amerikaanse staat Washington. De vier leden, drie vrouwen en een man kenden elkaar van school en besloten een band te beginnen. Het werd een luchtige muziekgroep, die pop, alternative en noise-pop maakt. Er klinken klaterende gitaren en op dit inmiddels zesde album valt alles op zijn plaats. De thema's zijn gericht op feminisme en de schaduwkanten daarvan. Het geheel is aangenaam en bewust alternatief. Ze verdienen waardering. Fijn, sprankelend album. (Erik Mundt)

COILGUNS
Everything We Love, We Destroy
Het Zwitserse Coilguns is toe aan hun vijfde album. Het viertal, dat oorspronkelijk in de do-it-yourself/indie-scene van Zwitserland opereerde, is gegroeid naar een gevaarlijke noise-rock- en punkentiteit. Ze zijn nog steeds

HERMAN VAN VEEN

PLUS

PLUS

DELUXE EDITIE

INCLUSIEF SAMENWERKINGEN MET

MAAN | ROXEANNE HAZES | ANDRÉ VAN DUIN | ZOË TAURAN

GERSON MAIN | SIMONE KLEINSMA | OGENE | EN MEER

VERKRIJGBAAR OP CD

UNIVERSAL

UNIVERSAL MUSIC

MUSIC LEGENDS

boos, maar leggen dat in hun stekelige en weerbarstige rock, die af en toe de intensiteit van Therapy? benadert. Scott Evans, bekend van Thrice en Neurosis, gaf het album een droog geluid mee, dat de geluidsexplosies goed rechtdoet. Opgenomen in de Humus-studio in Zwitserland. Intens. (Erik Mundt)

SHERYL CROW 👍
Pick You Up
(Suburban)
Een soort EP van Sheryl Crow, 7 tracks en slechts 25 minuten durend, maar wat een heerlijke muziek! Hoewel de wereldhits ver achter haar liggen in dit snel veranderende muzieklandschap, schrijft mevrouw Kraai nog altijd prachtige, heerlijk in het gehoor liggende kleine liedjes. Veel Americana, beetje poppy, lekker veel achtergrondkoortjes en slide-gitaar, catchy melodietjes en mooie persoonlijke teksten (I wish I was perfect in your eyes / Don't be an asshole, let everyone be) maken dit korte album écht heel erg de moeite waard. Het is zo'n album dat je steeds opnieuw aanzet (ook omdat 'ie zo snel alweer afgelopen is ;-) en groeit bij elke beurt dat je 'm draait, een echte groeibriljant dus. Ondanks de laagdrempeligheid van de liedjes verwacht ik geen nieuwe hits tussen deze tracks, maar is dat nog belangrijk? Uitschieters (in positieve zin) zijn de rustige opener Freight Train, Perfect, I've Got Your Number en afsluiter Freedom Bus, een duet met Jesse Welles. (Jasper Koot)

MAXIME DENUC
Club Imperiale
Maxime Denuc is een in Brussel gevestigde componist die ravemuziek verenigt met de sacrale klanken van een orgel. Een door MIDI aangestuurd kerkorgel, om precies te zijn. Dit instrument stelt hem in staat om noten uit te rekken, zoals dat met geen ander instrument mogelijk is. De zee op de albumhoes vormt een rake metafoor voor de klankwereld die hieruit ontstaat: eindeloos golvend. Als God inderdaad een dj is, klinken zijn producties ongetwijfeld zo. (Laurence Tanamal)

JAMES FELICE
Homeworld Blue
Anderhalf jaar na zijn solo-debuut pakt Felice Brother James uit met een vervolg op het label van Conor Oberst, Million Stars Records. Waar het debuut nog een vrij ingetogen plaat was, is Homeworld onder de productie en arrangementen van Bright Eyes' Nate Walcott stevig in de verf gezet. Jazzy blazers en strijkers alsof het een Randy Newman-plaat betreft en natuurlijk James zelf op piano. Meeslepende romantiek op Midflight, dat opent met enig gevoel voor drama en hierna in een ruimtelijk opgenomen ballad ontwaart, waarbij de opzwellende violen nooit ver weg zijn. Het zijn de welkome ingrediënten van een stemmig winteralbum. (Corné Ooijman)

ARCA
XXXXX
(XL Recordings)
Venezolaans deconstructed clubicoon Arca is na vijf jaar terug met een nieuw album. Hierop gaat ze een heel andere richting in dan op haar voorgaande Kick-albumserie. Zoals de naam al suggereert, heeft dit album veel meer weg van haar experimentele voorgangers @@@@@ en &&&&&. Het klinkt eerder alsof er een kosmische toverspreuk wordt uitgesproken dan iets wat je ooit in een club zou horen. XXXXX gaat terug naar de basis: abstracte soundscapes waarin stilte en leegte een even grote rol spelen. Zo krijgen haar experimentele geluidstexturen alle ruimte op de voorgrond. Hoewel het album niet altijd even logisch vloeit door een opbouw die niet altijd tot een traditionele climax komt, slaagt ze erin om complexe emoties over te brengen met zulke vervreemdende muziek. Sprankelende synths worden abrupt afgewisseld met SOPHIE-achtige, harde, glitchende klanken. Zo schept ze een prachtig, introspectief mozaïek dat onze dimensie lijkt te overstijgen. Hoewel dit niet haar meest toegankelijke werk is, behoort het absoluut tot haar meest ambitieuze. De sfeervolle opener Willow en het bijna 2hollis-achtige Fxck springen er direct tussenuit. Arca blijft de toon aangeven, zowel binnen dit genre als ver daarbuiten. (Lotte Borst)

LUISTERTRIP

2HOLLIS
Pirouette
(Universal/Interscope)
Pas 22 jaar en dit is alweer zijn vijfde album. De hyperpopvampier 2hollis heeft inmiddels een behoorlijke cultfollowing op het internet opgebouwd. De combinatie van mumble rap à la Playboi Carti, lompe kicks en overprikkelende hyperpopproducties is voor de een een guilty pleasure en voor de ander een nachtmerrie. Maar 2hollis heeft absoluut een bepaalde charme. Ook op zijn nieuwe album Pirouette laat hij zijn veelzijdigheid zien. Neem de enigszins trashy teksten op 'Sex', gecombineerd met rauwe clubgeluiden. Op nummers als 'Hurt' is de bas gruwelijk vies en schemeren de invloeden van de iconische SOPHIE niet al te subtiel door, op de best mogelijke manier. Al met al is dit album een heerlijke cocktail van EDM, sexy trap en pop voor vampieren. Ook het artwork van het album is prachtig, ontworpen door de bekende Japanse kunstenaar Yoshitaka Amano (onder meer bekend van Final Fantasy). Zijn vreemde vorm van muzikaliteit komt niet uit de lucht vallen: zijn moeder is medeoprichter van Skrillex' label OWSLA en zijn vader is John Herndon, drummer van Tortoise. (Lotte Hurkens)

FORBIDDEN 👍
Forbidden
(Suburban)
In de slipstream van Metallica en Megadeth schonk de Bay Area ons met Vio-lence, Death Angel, Heathen en vooral Forbidden een tweede golf van uitstekende thrashmetalbands. Laatstsgenoemde kent een carrière van vallen en opstaan waardoor het steeds net niet lukte, maar gelukkig is gitarist Craig Locicero een doorzetter en een man met een pantser van zelfvertrouwen dat zich na de wedergeboorte van Forbidden in 2023 nu lijkt uit te betalen. Op basis van het titelloze nieuwe album zou dat volkomen terecht zijn, want Forbidden heeft een waar monster gecreëerd. Vanaf opener Single Point Failure levert het vijftal een overweldigend, compromisloos, technisch en beenhard thrashmetalalbum waarin het druk beukende drumwerk en de dwingende bas een betonnen fundament vormen voor de nietsontziende riot-vocals van Norman Skinner en het werkelijk briljante en verfijnde (solo) gitaarwerk van Locicero zelf. Forbidden levert absoluut geen hapklare brokken, maar songs die een flinke luisterinspanning vragen om daarna hun pracht in volle omvang te tonen. (Menno Valk)

=

RAYMOND VAN HET GROENEWOUD 👍
Live in Paradiso
(News)
Dit is een wel héél bijzondere liveopname… Tijdens de coronaperiode trad Raymond van het Groenewoud op in Paradiso. Van dit concert zijn al verschillende filmpjes op YouTube te vinden, maar nu verschijnt voor het eerst de complete registratie. Op 72-jarige leeftijd geeft Raymond hier een van zijn meest overtuigende optredens. Natuurlijk komen de nodige publieksfavorieten voorbij, waaronder 'Intimiteit', 'Meisjes' en 'Bierfeestjes'. Voor de scherpe luisteraar heeft hij ook nog een kleine shout-out in petto aan Amsterdam en haar beste platenzaak: Concerto! Raymond laat zien dat hij nog altijd een zaal kan inpakken met zijn poëtische, humoristische en filosofische teksten, ondersteund door een fantastische band. (Lotte Hurkens)

HATEBREED 👍
Fatal Paradox
(Suburban)
Hatebreed is zes jaar na Weight Of The False Self terug met album nummer negen en die oerknal heet Fatal Paradox. De muzikale storm van Hatebreed is een stevige hybride van hardcore en metal die de rauwe brulstrot van Jamey Jasta een passend podium biedt om het onrecht in de wereld, de macht van multinationals, de verrotte

(sociale) systemen en wereldwijde censuur met de juiste kracht uit te brullen en aan de kaak te stellen. Hatebreed is overtuiging en agressie; beukende drums, geoliede composities en herkenbare, straffe riffs. Zo klinkt Sacrifice Season als een Hatebreed-track als Jasta zingt, maar transformeert de song met de inbreng van Obituary's John Tardy in een deathmetal-track. En het intro van Make The Demons Obey zou zomaar een nieuw nummer van Slayer kunnen zijn. Wat een power! De hardcoremetalhybride werkt. False Paradox tekent zowel de diversiteit als de kwaliteit van Hatebreed, dat altijd levert! (Menno Valk)

HORSE COMPANY
Ever
Sfeervol. Repeterend. Opbouwend. Laagje op laagje gestapeld. Galm en delay. Het zijn zo maar enkele willekeurige ingrediënten van de liedjes die The Horse Company de afgelopen jaren afleverde. De mensen die hun werk kennen, weten dat allang. Bij hun vierde album Ever is dat niet anders. Ook dit keer bevat het weer een trits schitterende songs. Neem die instrumentale opener (Bay Of Fundy), de intieme ballade Wishing On A Day en die zeer verslavende nummers zoals Signal en Northern Town als karakteristieke voorbeelden. Topplaat! (Dennis Dekker)

LARRY JUNE 👍
Who Coppin'
(News/Empire)
Larry June is allang geen onbekende naam meer binnen hiphop; sinds 2010 bouwt de rapper uit San Francisco geleidelijk aan zijn carrière. Wat begon in de underground, heeft hem inmiddels gebracht tot samenwerkingen met gevestigde namen als 2 Chainz en The Alchemist. Met Who Coppin? bevestigt June zijn groeiende status binnen de hiphopscene. Op deze plaat houdt Larry June vast aan zijn vertrouwde formule: relaxte flows & laid-back deliveries. Toch klinkt het album wat losser dan zijn voorgaande werk. De productie leunt sterker op G-funk en de klassieke West Coast-sound. Wie bekend is met zijn eerdere werk zal niet verrast zijn door deze plaat, maar deze zomerse en haast nostalgische beats in combinatie met de rustige vocals creëren een bijzonder ontspannen rapplaat. Met Who Coppin? levert Larry June een solide album af dat vooral uitblinkt in sfeer. Vernieuwend is het niet, maar soms is een sterk karakter en vertrouwde beats precies genoeg. Met al die ervaring achter zijn naam bewijst Larry June dat zijn creativiteit en bars nog lang niet op zijn, en dat er voorlopig nog genoeg in de tank zit. (Ruben de Melker)

LUISTERTRIP

ANE BRUN
I Thought We Were the Same
(BMG)
De Noorse singer-songwriter Ane Brun (50) houdt van variatie en daarmee blijft ze verrassen. De ene keer klinkt haar album met eigen nummers klein en intiem, dan weer pakt ze grootser uit met een plaat vol bekende covers. Ze werkte samen met Aha, Madrugada, elektro-jazzband Koop en Ron Sexsmith en tourde met Peter Gabriel. Haar motto: niet vastroesten en zoeken naar passende stijlen en richtingen. De constante factor is haar zalvende, reddende engelenstem, die net zo hemels klinkt als bijvoorbeeld die van Eva Cassidy en Hannah Read (London Grammar). Ook op haar nieuwe album I thought we were the same schuurt Brun richting een nieuwe koers, die van de elektronica; tegelijkertijd herkennen we haar gezang weer uit duizenden, zoals ouders het geluid van hun baby herkennen. Een troostrijke basis vanwaaruit je als luisteraar automatisch openstaat voor vernieuwing, ook al is die in de meeste gevallen marginaal. Iets meer stekkers en bombast en dus wat minder akoestisch, maar gelukkig toch nog typisch Ane Brun. Een plaat vol melancholie en weemoed, vol hoop en diepgang en met de intentie om te blijven zoeken naar ontwikkeling. En dat doet Brun al sinds haar eerste album in 2001. (Hans van der Maas)

DRIFT DRIVE

Interview
Library Card

Rauw, melodieus en onvoorspelbaar. Die woorden zijn van toepassing op Library Card. Van het Rotterdamse viertal verscheen onlangs het debuutalbum Peeling an Orange in Just One Go.

(Door: Peter van der Wijst)

Op het moment van het interview kampt Lot van Teylingen (zang) nog met de naweeën van een verkoudheid, die voor stemproblemen heeft gezorgd. "Niets ernstigs hoor", lacht hen. "Mijn stem was even weg, maar ik wijt het aan de wisseling van de seizoenen. Ik denk niet dat er sprake is van blijvende schade." Gelukkig maar, want Library Card (de band bestaat verder uit gitarist Mitchell Quitz, bassist Kat Kalkman en drummer Emre Karayalçin) wacht een drukke periode. Onlangs verscheen het debuutalbum Peeling an Orange in Just One Go, dat wellicht voor een definitieve doorbraak zorgt. "We zijn in ieder geval zelf heel trots op het resultaat", zegt Lot. "Voor ons gevoel hebben we een flinke stap vooruitgezet. Alsof we naar de bovenbouw zijn gegaan."

Library Card bracht in 2024 de EP Nothing, Interesting uit. Al snel werd de band vergeleken met het Britse Dry Cleaning. Inmiddels gaat die vergelijking niet meer op. De praatzang is gebleven, maar het geluid is een stuk breder geworden. "Ik snap de behoefte om ons een label op te plakken: postpunk of artrock. Maar luister gewoon, zou ik zeggen. Ons geluid is veel breder geworden. In plaats van een liedje met kop en staart zijn we de uitdaging aangegaan. We hebben andere genres verkend." Dat is mede te danken aan de verschillende muzikale interesses van de bandleden. Dat hoor je terug in de muziek, vindt Lot. "Je moet al die puzzelstukjes op een manier bij elkaar brengen die logisch voelt. Dat is best een uitdaging, maar wel een spannende. Emre heeft bijvoorbeeld een voorliefde voor jazz. Ook dat hoor je terug."

Het opnameproces is heel organisch verlopen. "In plaats van ons opgejaagd te voelen door tijdsdruk, hebben we juist de tijd genomen. De nummers zijn in de studio ontstaan. We hebben collages gemaakt. De teksten heb ik daarna over de muziek gelegd. Dat werkte heel goed."

De albumtitel is afkomstig uit een regel van het nummer Breakfast of Champions, een opgejaagde uitbarsting van wanhoop en 'zelfopgelegde naïviteit', zoals Lot het omschrijft. "Een sinaasappel in één keer pellen voelt als een nutteloze overwinning. Het stelt eigenlijk niets voor, maar als het je lukt, geeft dat toch een gevoel van: wow! Zie het als een klein lichtpuntje in de toch wel donkere wereld van nu."

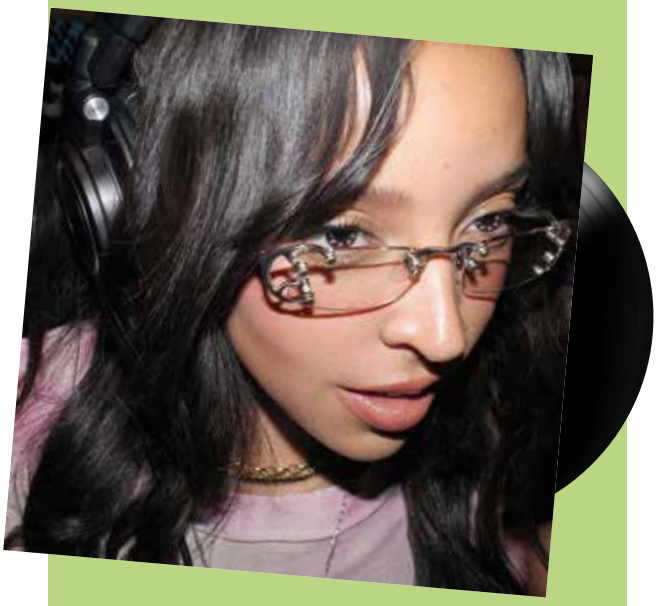
Om de plaat te promoten, wacht de band de komende tijd een groot aantal optredens in Nederland en België. Met dank aan een Franse boeker die fan is, staan ook een aantal optredens in Frankrijk op de agenda. "Heel leuk. We hebben er al vaker gespeeld en er wordt heel goed op onze muziek gereageerd. Een distributiedeal hebben we er nog niet, maar we nemen zelf wel wat platen mee, hahaha."

Naam

Nog even over de naam Library Card. Waar komt die eigenlijk vandaan? "Nog voordat ik überhaupt aan muziek maken dacht, vond ik het leuk namen te bedenken voor een band. Die schreef ik op in een boekje", vertelt Lot, die voor de band ook het artwork verzorgt. "'Library Card' vond ik meteen al heel goed klinken. Vooral ook door die 'AR' in Library en Card. Toen ik klaar was met de kunstacademie, deed ik een oproep voor het vormen van een bandje in de stijl van Black Country, New Road, waar ik fan van was. Kat en Mitchell reageerden meteen. Toen we het over een naam hadden, opperde ik Library Card, uit mijn boekje. Daar werd enthousiast op gereageerd. Ik vind de naam niet alleen heel mooi, maar ook heel goed passen. Een bibliotheek is een plek van taal. Als tekstschrijver ben ik met woorden bezig. Perfect dus."

Peeling an Orange in Just One Go is verschenen op AT EASE. De komende tijd speelt Library Card een groot aantal optredens. Kijk op www.thisislibrarycard.com voor alle data.

LUISTER**TRIP**

TINASHE
Popstar
(Warner)
Waar veel artiesten in hun straatje blijven hangen zodra het succes komt, blijft Tinashe zich ontwikkelen. En dat is te horen op haar nieuwste album Popstar. Het is moeilijk in een hokje te stoppen als pop of R&B, want er is van alle smaken wel wat te vinden. Hoe passend ook: Tinashe is zelf 'anti-genre' en laat zich niet langer in één stijl vangen. Dat maakt het geen willekeurige verzameling, maar een samenhangend geheel met verschillende lagen en hoeken. Eerlijk is eerlijk: de nummers blijven niet allemaal direct hangen, maar als album heeft Popstar genoeg te bieden. Too Easy viel me eerst tegen, maar inmiddels groeit het. Toch staan er genoeg nummers op die playlists opleuken en een dansje waard zijn. Het titelnummer is een fijne afwisseling en doet me wel wat meer liefde geven aan dit album. De speelduur is, zoals vaker bij Tinashe, aan de korte kant. Misschien heb ik daardoor net te weinig tijd om er helemaal op in te gaan. Een veelzijdige plaat die zijn lof verdient. (Laurens Elderman)

KINGS OF LEON
O My Beloved
(Virgin/Integral)
De mannen van Kings of Leon hebben geen uitgebreide introductie meer nodig, lijkt me zo. Met 4 Grammy Awards op de schoorsteenmantel en hits als 'Sex on Fire', staat dit viertal uit Nashville ieder jaar weer hoog op het verlanglijstje van de vele, grote Europese muziekfestivals. Het inmiddels 10de album van de “Followill’s” is de eerste plaat die volledig door de band zelf geproduceerd is. Oh My Beloved is een persoonlijk en ingetogen album geworden waarop jeugdherinneringen en familieverhalen opgehaald worden. Verwacht veelal wat rustigere en deels semi-akoestische liedjes. Voor wie fan is van de meer uptempo nummers van Kings of Leon, kan dit 13 nummers tellende album als geheel even wennen zijn. Het zijn met name de fraaie stemkleur en de boeiende zanglijnen van Caleb die ervoor zorgen dat het gelukkig nergens inkakt. Er staan weer geweldige nummers als 'Bluejeans and Diamonds', 'The Hand' en het als single uitgebrachte 'My Whole World' op deze plaat. Gewoon een ouderwets goed album dit! (Said Ait Abbou)

LA ROUX
Old Flames
(Universal)
Leuk, La Roux is terug! Na Supervision uit 2020 had ik eerlijk gezegd niet meer verwacht nieuw werk te horen. La Roux debuteerde in 2009 met een ijskoude, maar onweerstaanbare synthpop-plaat, waarop new wave uit de jaren tachtig werd omgesmeed tot strakke, moderne electropop. Dat geluid werd op de twee albums die volgden verder verfijnd. Old Flames gooit het over een andere boeg. Het kenmerkende jaren tachtig-geluid heeft plaatsgemaakt voor dancepop uit de late jaren negentig en vroege jaren nul, inclusief R&B-invloeden. Denk aan Atomic Kitten (!) en Girls Aloud (!!). Acts waar ik vroeger nog op spuugde, maar die ik inmiddels verrassend goed kan waarderen. Die nieuwe jas past La Roux uitstekend. Waar haar stem vroeger vaak koel en afstandelijk klonk, klinkt die nu warmer en doorleefder. Ook de liedjes zijn sterk, met het titelnummer als absolute uitschieter. Nee, een banger als Bulletproof staat er niet op. Maar daar krijgen we iets anders voor terug: een La Roux die haar oude geluid durft los te laten en daarmee volwassener klinkt dan ooit. (Peter van der Wijst)

LIBRARY CARD
Peeling an Orange in Just One Go
Na Tramhaus klopt opnieuw een Rotterdamse postpunkband stevig op de deur: Library Card. Na de EP Nothing, Interesting uit 2024 is er nu het debuutalbum Peeling an Orange in Just One Go. De muziek van het viertal is niet altijd even toegankelijk, maar juist daarin schuilt de

aantrekkingskracht. De nummers zijn hoekig, onrustig, schuren en verrassen, terwijl vocalist Lot van Teylingen met een expressieve, soms bijna gesproken voordracht de teksten extra kracht bijzet. Conclusie: eigenzinnige postpunk die voortdurend de grenzen opzoekt. En dan heeft Library Card ook nog eens een übercoole naam. (Peter van der Wijst, die in een bibliotheek werkt)

LOWLY
Softly
Dreampop uit Denemarken op Bella Union. Twee fraai zingende vrouwen, Nanna Schannong en Soffie Viemose, begeleid door drie musicerende mannen. Geprezen door Brian Eno. Softly is alweer het vierde album van dit vijftal, dat in 2014 voor het eerst van zich liet horen. De plaat heeft een mooie spanningsopbouw. Het begint met dromerige pianoklanken, waarna in de loop van de tien liedjes langzaam wat meer schurende elementen, inclusief beats, worden toegevoegd, zonder dat dit ten koste gaat van de sfeer. Zo horen we het graag. (Marco van Ravenhorst)

KALI MALONE
Burning Song
Eind zestiger jaren verscheen het album Gandharva van Beaver & Krause. Je hoort een orgel ronken in een kathedraal in San Francisco, samen met de lome tonen van de baritonsax van Gerry Mulligan. De herinnering aan deze prachtige muziek kwam bovendrijven toen ik het boeiende album Burning Song van de Amerikaans-Zweedse Kali Malone beluisterde. Op dit album, opgenomen in de Thomaskirche in Leipzig, hoor je muziek van het kerkorgel, cello en gitaar. Citaat uit de: "[her music is] a serene meditation on harmony, chord voicings, timbre and a historic space" (New York Times) Beluister Burning Song! Er is geen ontkomen aan de rondzwevende kracht van deze muziek. (Fons Delamarre)

ALANIS MORISSETTE
Good Weather for Immaculate Conception
Wie uitkijkt naar nieuwe muziek van Alanis Morissette, hield geen rekening met een kerstalbum met soms eerder uitgebrachte covers. Maar toch, daar is ie dan. Met onder meer Happy Xmas (John Lennon), Ave Maria (Schubert/Bach) en Last Christmas (Wham). Van rockster Morissette uit de jaren 90 is niets meer over, maar ach, geef het een kans! Steek gewoon de kerstboomverlichting en de houtkachel aan, dek de tafel feestelijk en deel mooie verhalen. En dan dit album op de achtergrond. Prima! (Hans van der Maas)

NAUSCA
Nausca
(News)
Nausca is het onverdeeld prachtige resultaat van de samenwerking van het Belgisch-Nederlandse duo van Mathijs Bertel en Sander Lambrecht.

CIARÁN
Róisín
(Pias/Ninja Tune)
Van dit voormalige Brockhampton-lid zaten fans misschien wel het meest te wachten op nieuwe solomuziek. De Ier Ciarán (voorheen bekend als Bearface) verzorgde binnen Brockhampton vaak de emotionele ballads, zoals 'WASTE' en 'SUMMER'. Na het uiteenvallen van de boyband (of het hiphopcollectief, al noemden ze zichzelf liever een boyband) moesten we een tijd wachten op solowerk. Ciarán was ondertussen zijn eigen sound aan het finetunen, totdat die helemaal als de zijne aanvoelde. En dat heeft zijn vruchten afgeworpen. De ene keer doet het wat denken aan Frank Ocean, dan heeft het weer iets weg van Mk.gee. Hier en daar hoor je de collageachtige productiestijl zoals die van Dijon. Met veel gitaren, vervormde en falsettozang en zowel rauwe als dromerige texturen zet hij prachtige, bovenal emotionele nummers neer. Precies datgene wat hij bij Brockhampton inbracht, komt solo misschien wel het best tot zijn recht. De plaat draait om het terugvinden van zijn identiteit. Dat hoor je terug in de teksten, de sound en zelfs in zijn nieuwe artiestennaam. Ciarán is zijn officiële eerste naam en Roísín zou zijn tweede naam zijn. Beide namen zijn Iers en vormen zo een eerbetoon aan zijn roots en zijn zoektocht naar identiteit. (Lotte Hurkens)

SPOT

18 DEC
BERTOLF

22 DEC
PRINS S. EN DE GEIT

27 DEC
PACESHIFTERS
PLAY NIRVANA

19 JAN
NOVASTAR

27 JAN
VANWYCK

29 JAN
VANDERLINDE +
KING OF THE WORLD +
RUBEN HOEKE

29 JAN
YOUNG GUN SILVER FOX

1 FEB
HEATHER NOVA

5 FEB
THE TALLEST
MAN ON EARTH

6 FEB
ERWIN NYHOFF &
THE PRODIGAL SONS

16 FEB
YORICK VAN NORDEN

19 FEB
OMASTA

20 FEB
TINLICKER

24 FEB
KAKKMADDAFAKKA

25 FEB
YIN YIN

2 MRT
BUSHMAN'S REVENGE

5 MRT
PERSONAL TRAINER

SPOTGRONINGEN.NL

De muziek klinkt folkachtig, soms experimenteel en regelmatig ook elektronisch ingekleurd. De basisklank van het vinylalbum – warm en melancholiek – blijft, ondanks het betreden van onverwachte paden, buitengewoon goed beluisterbaar. Nausca bestaat uit twee, tamelijk van elkaar verschillende, delen. De eerste zes nummers ademen een Japans-achtig, elektronisch geluid. De volgende vijf, met titels als 'The Story of the Whale' en 'Interlude', klinken meer intiem en akoestisch. Intrigerend en ontroerend is 'The Mountain', opgedragen aan twee Bosnisch-Servische geliefden, die in 1993 door scherpschutters werden doodgeschoten, toen ze probeerden elkaar te bereiken over een brug in Sarajevo. Arm en arm bleven ze wekenlang op de brug liggen. Het was te gevaarlijk om ze weg te halen… Alle nummers van Nausca samen zouden moeiteloos de soundtrack van een film kunnen zijn. De tournee van Nausca (dec. 2026-mei 2027) speelt zich vooralsnog in België af. Aan de slag, boekers van Nederland: in maart-mei 2027 is er nog voldoende ruimte! (Fons Delamarre)

NEAL MORSE & THE RESONANCE 👍
River of Light
(Sony/InsideOutMusic)
Multi-instrumentalist Neal Morse blijft een bezig baasje. Naast werk met Transatlantic, Flying Colors en The Neal Morse Band verschijnt onder de noemer Neal Morse & The Resonance het tweede album River of Light. Vergeleken met zijn andere projecten is deze release wat meer prog-gericht, wat al duidelijk werd in het voorproefje 'Walk on Water'. Verwacht heerlijke, meeslepende nummers als 'The Movement', 'The Calling' en 'The Second Calling', afgewisseld met wat stevigere prog-nummers zoals 'The Ashes' en 'Cascading Skies'. Als uitschieter mag 'Haran (The Place Between)' niet onvermeld blijven; een heerlijke track die alles samenvat waar dit album voor staat. Vakmanschap, bombast afgewisseld met meeslepende passages. Dat Neal Morse een prog-legende is, staat inmiddels als een paal boven water, want elke release waar deze man bij betrokken is, is een pareltje in het genre. Dit nieuwe album, al is het dan onder een nieuwe naam, is hierop geen uitzondering. Meesterwerk! (Emiel Schuurman)

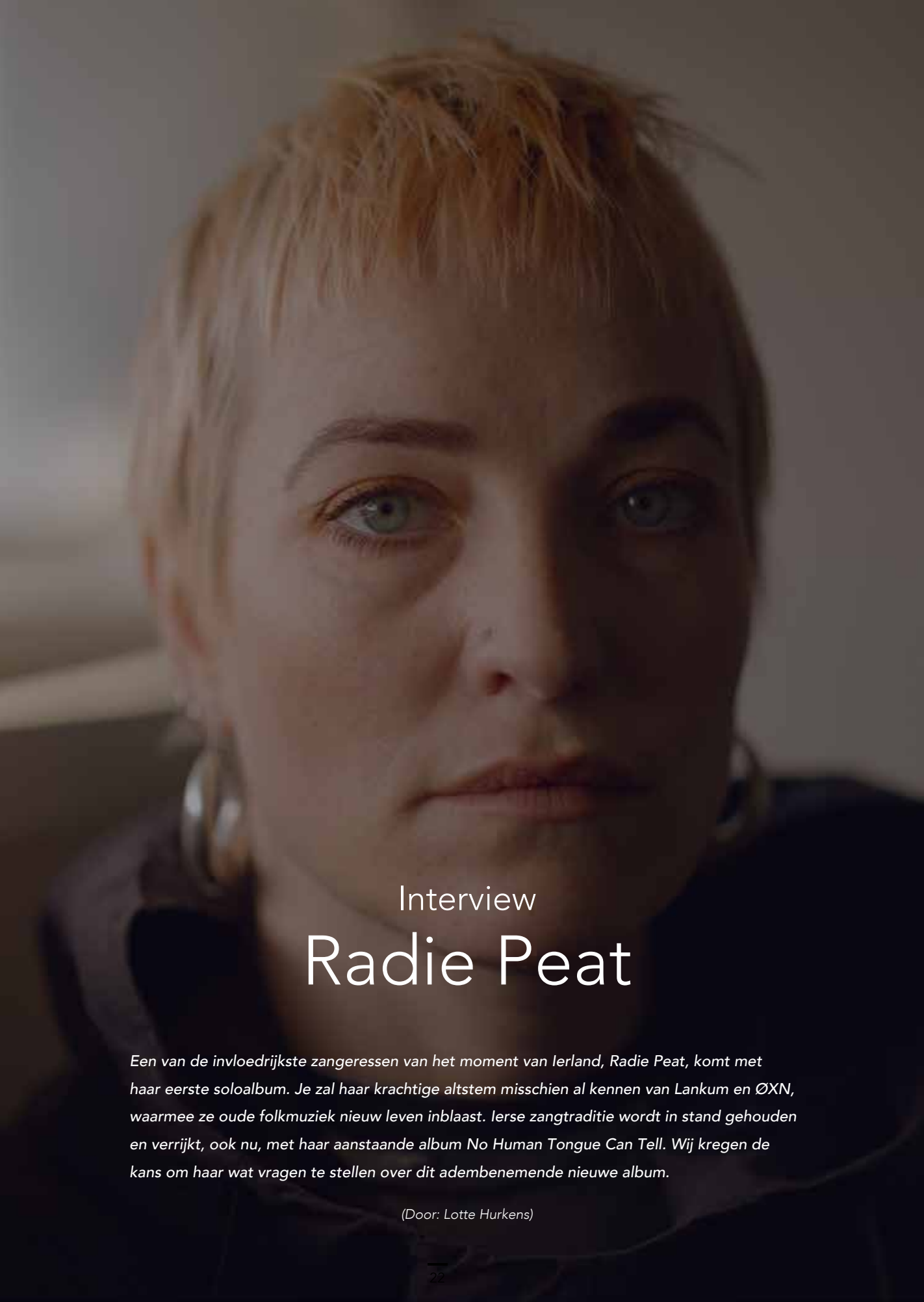

NEW FACE IN HELL
Normalize
Marky Ramone is bekend van The Ramones. Timothy Schipper, gitarist van New Face In Hell, wilde hem natuurlijk een keer spreken. Dat lukte op het Randrock festival in Vriezenveen. Marky poseerde met de hoes van Normalize en staat nu op een promotieposter voor het nieuwe en derde album van de formatie. Het album is verschenen in een limited editie van 308 exemplaren. De beperkte oplage, het fraaie gevlamde rode vinyl en het artwork verraden hier een toekomstig collectors item. Op dit album weer loeistrak gitaarwerk in een voortreffelijke opnamekwaliteit. (Ruud Jonker)

STEVEN WILSON
Requiem for a Village
(Virgin/Integral)
LP, LP indie, CD, BLU-RAY

Na de lange toernee voor The Overview had Steven Wilson tijd en een boel inspiratie. Reden genoeg om de studio in te duiken met multi-instrumentalist Randy McStine en drummer Russell Holzman, zodat er amper anderhalf jaar na The Overview een opvolger ligt. Thema is The Village, een plek waar de tijd heeft stilgestaan en het leven vooral om lokale zaken draait (zie ook het interview in deze Mania). Tegelijk heeft The Village sinistere geheimen (luister maar naar het spooky 'Cursus Fingerprint') en wie er eenmaal aankomt, kan er niet meer weg (een titel als 'Now Departing' is opzettelijk misleidend). Voor de muziek koos Wilson voor een – in zijn eigen woorden – naïeve benadering: de muziek gaandeweg ontdekken, met zo min mogelijk studiotechnologie en ruimte voor fouten en niet precies gestemde instrumenten. Om het op elkaar aan te laten sluiten, spreekt een verteller, de Schotse steracteur David Tennant (bekend van Doctor Who), door Andy Partridge (XTC) geschreven teksten in. Het resultaat is – net als The Harmony Codex en The Overview – een filmische ervaring, een plaat die je als één geheel moet beluisteren. Typisch Steven Wilson eigenlijk: tot in de puntjes verzorgd, met gelaagde arrangementen en ijzersterke nummers. Verwacht geen stijlbreuk zoals The Future Bites. Requiem For A Village brengt gejaagde heavy progrock zoals het titelnummer, 'Now Departing' en 'Wheel', afgewisseld met rustmomenten ('The Same River Twice' en 'On Chapel Slope') en geraffineerde progsongs als 'Murmuration' en 'A Basket Of Bees'. Welkom in The Village, Steven Wilson levert opnieuw een indrukwekkende plaat af!
(Louk Vanderschuren)

Interview

Radie Peat

Een van de invloedrijkste zangeressen van het moment van Ierland, Radie Peat, komt met haar eerste soloalbum. Je zal haar krachtige altstem misschien al kennen van Lankum en ØXN, waarmee ze oude folkmuziek nieuw leven inblaast. Ierse zangtraditie wordt in stand gehouden en verrijkt, ook nu, met haar aanstaande album No Human Tongue Can Tell. Wij kregen de kans om haar wat vragen te stellen over dit adembenemende nieuwe album.

(Door: Lotte Hurkens)

Voor dit album heb je een verzameling oude folksongs samengesteld. Hoe ging dat selectieproces in zijn werk?
Ik verzamel sowieso veel liedjes. Daarnaast speel ik in twee andere bands, Lankum en ØXN, waarin we ook met volksmuziek werken. De nummers op dit album zijn liedjes die ik door de jaren heen heb verzameld, maar die ik niet bij die andere projecten vond passen. Ik heb eigenlijk nooit echt nagedacht over waarom dat zo was, totdat ik de volledige tracklist van het album zag. Toen realiseerde ik me dat veel van die nummers heel persoonlijk zijn. Ze zijn persoonlijker qua thematiek: veel gaan over liefde, verraad en dat soort onderwerpen. Maar er komen ook veel uitgesproken feministische thema's in voor. Er zijn sterke vrouwelijke hoofdpersonen, maar ook liedjes waarin vrouwen worden buitengesloten of als schurken worden neergezet. Toen het album eenmaal af was, dacht ik: 'Nu snap ik het.'

Veel van deze nummers zijn oorspronkelijk geschreven in de negentiende eeuw, of zelfs nog eerder. Probeer je je tijdens het zingen te verplaatsen in de hoofdpersoon en diens tijd? Of vertaal je de nummers juist naar je eigen leven?
Eigenlijk geen van beide. Ik zie de liedjes voor me als kleine films, een soort innerlijke diavoorstellingen. Daarom zing ik meestal ook met mijn ogen dicht. Het zijn geen kostuumdrama's; de verhalen spelen zich niet per se af in het verleden of in de moderne tijd. De setting blijft ambigue. Ik probeer vooral contact te maken met de onderliggende emoties.

Een van de nummers op het album, 'Willow Garden', is een zogenoemde murder ballad. Vroeger waren die vrij populair, tegenwoordig zie ik ze vrij weinig. Wat heeft je doen besluiten om er een op je album te zetten?
Murder ballads vormen een aparte subcategorie binnen de volksmuziek. 'Willow Garden' is een populair lied dat veel werd gezongen in Amerika. Ik vermoed dat het oorspronkelijk uit Ierland komt, vanwege de hoofdpersoon, Rose Connelly. Murder ballads zijn behoorlijk dramatisch, en dat spreekt me aan. Deze is vooral interessant vanwege de manier waarop het verhaal wordt verteld. De moordenaar spreekt met veel affectie over het 'arme kleine meisje' dat hij gaat vermoorden. Dat is een vreemd contrast.
De meeste murder ballads hebben een onderliggende boodschap. In deze zit bijvoorbeeld de regel: 'My father often told me. That money would set me free, if I would murder her'. Een archivaris in Dublin vertelde me dat die regel waarschijnlijk betekent dat Rose Connelly zwanger was. Het is een duister verhaal, maar het weerspiegelt ook gebeurtenissen die daadwerkelijk hebben plaatsgevonden. Zelfs het feit dat haar naam Rose Connelly was: als die naam zo lang is blijven bestaan, was ze waarschijnlijk een echt persoon.
Tegenwoordig horen we minder murder ballads, maar lezen we wel misdaadboeken en luisteren we naar truecrimepodcasts. Die fascinatie is er dus nog steeds. Moord is immers een van de ergste dingen die een mens kan doen.

En in deze murder ballads, is het meestal een man die een vrouw doodt?
Bijna altijd. Er is er eentje over een vrouw die een man doodt. In een van de versies krijgt ze alle vrouwen uit het dorp zover om haar te helpen. Die is interessant. Nog eentje over een jongen die zijn broer doodt. Of een moeder die haar kinderen doodt. Maar dat zijn uitzonderingen.

Een ander nummer op het album, 'Dark Horse in the Wind', is oorspronkelijk geschreven door Liam Weldon. Hij is inmiddels overleden, maar jij hebt het nummer nog van zijn vrouw kunnen leren. Hoe was die ervaring?
Dat was geweldig. Ze was een sterk, fantastisch mens en een krachtige zangeres. Ze was ook behoorlijk streng. Ik heb meerdere nummers van haar geleerd. Ze leerde me om ze helder en luid te zingen, zonder opsmuk, recht voor z'n raap. Liam Weldon was zelf ook een geweldige zanger en verzamelaar van folksongs. Maar zijn eigen nummers waren misschien wel het allerbeste. Hij was een geweldige dichter. Als mensen het nummer op het album horen, hoop ik dat ze daardoor ook Liam Weldon ontdekken.

Kun je me wat meer vertellen over 'Cailín Deas'? Het nummer lijkt uit verschillende liedjes te bestaan. Hoe is het ontstaan?
Het eerste deel is een traditionele melodie waaraan een vloek verbonden is: iedereen die ernaar luistert, zou vervloekt raken. Je kunt die vloek alleen opheffen door er iets achteraan te zetten. Dat heb ik dus gedaan, zelfs met twee stukken.

En de tekst die daarop volgt, is door de jaren heen veranderd, toch? Het gaat over een vrouw die aan syfilis lijdt?
Er zijn heel veel oude liedjes over mensen die sterven aan syfilis. Soms is dat vrij subtiel verwerkt, maar je kunt het aan bepaalde woorden herkennen. In dit nummer wordt bijvoorbeeld kwijlen genoemd. Dat was een bijwerking van kwik, het 'medicijn' dat mensen destijds kregen tegen syfilis. Door het kwik werd hun gezondheid eigenlijk alleen maar slechter. Veel mensen stierven ook aan kwikvergiftiging.

Het album staat vol met vrouwen die lijden. Hoe komt dat?
Het gaat over ervaringen die onlosmakelijk verbonden zijn met vrouw-zijn. Tegelijkertijd maken ze deel uit van een universele menselijke ervaring. Een van de nummers gaat bijvoorbeeld over wijnruit, een kruid dat vroeger werd gebruikt om abortussen op te wekken. Toen ik dat besefte, voelde ik me daar heel erg mee verbonden. Ik ben Iers en heb campagne gevoerd voor het recht op abortus. Pas in 2019 kregen we in Ierland dat recht, toen ik in de dertig was. Dat raakt me diep.
In het nummer wordt ook duidelijk dat het gebruik van wijnruit grote risico's met zich meebracht: je kon eraan sterven. In het laatste couplet gebeurt dat ook; de vrouw sluit haar ogen. Het is zo lang geleden geschreven, maar nog altijd relevant, zij het met andere middelen. Het is verontrustend dat vrouwen niet over al hun rechten kunnen beschikken. Het gaat uiteindelijk om mensenrechten.

LUISTER**TRIP**

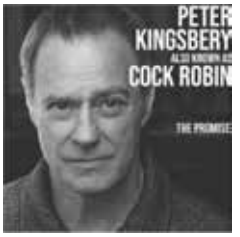
DO NOTHING
Friend World
(News)
Gelukkig doet deze band haar naam geen eer aan: Do Nothing is terug met een tweede album. Een tweede plaat is vaak spannend, zeker wanneer je debuut met lof is ontvangen. De verwachtingen zijn hoog en de creatieve juices zijn soms wat opgedroogd. Bij Do Nothing is daar niets van te merken. "Zodra het debuut klaar was, kon ik nieuwe muziek schrijven zonder verwachtingen. Het ging al snel vanzelf", aldus zanger en tekstschrijver Chris Bailey. Het resultaat klinkt hier en daar ontspannen, vaak groovy en altijd catchy. Nummers als 'The Nail' zijn onmiddellijke earworms. De zanger heeft een stem die eruit springt en van zwoel tot indringend kan gaan. De band breidt haar gitaarmuziek verder uit met synthesizers, verrassende genrewisselingen en bewust vreemde geluiden. Achter de vrolijke, bijna rustgevende songs schuilen duistere en verontrustende teksten, zoals op 'These People Want Blood'. Een beetje het 'Pumped Up Kicks'-effect. Laat je niet afschrikken door de mierzoete albumtitel 'Friend World', het album klinkt een stuk bitterder. Geen wonder dat Do Nothing binnenkort het voorprogramma verzorgt tijdens de tour van Yard Act. Een band om in de gaten te houden! (Lotte Hurkens)

PASSENGER
Wild Love
De altijd herkenbare stem en stijl van Passenger omarmen je vrijwel direct in al haar zachtheid. Warme melodieën, akoestische kleine liedjes die allemaal gaan over afscheid nemen en de pijn die dat met zich meebrengt. Bij opener Boomerang ben je al meteen verkocht; de single It Was Gonna Be You doet daar nog een emotioneel schepje bovenop en aan het eind van het album komen deze twee, samen met uitschieters Ghosts en Wild Life in een andere versie, nogmaals voorbij. De soundtrack van deze herfst en winter is bij deze gevonden <3 (Jasper Koot)

RADIE PEAT
No Human Tongue Can Tell
De Ierse muzikante Radie Peat kennen we als de stem van Lankum en ØXN, maar met No Human Tongue Can Tell heeft ze haar eerste soloalbum gemaakt. Het is een album met aardedonkere folksongs, die prachtig zijn geproduceerd door John "Spud" Murphy. Centraal staat natuurlijk de krachtige, indringende en zo herkenbare stem van Radie Peat, maar haar bewerkingen van oude folksongs vallen ook in muzikaal opzicht op. No Human Tongue Can Tell bestaat uit meerdere lagen die de songs van Radie Peat vaak stokoud en bezwerend laten klinken, maar die, wanneer ze elektronica inzet, ook fascinerende sprongen door de tijd kunnen maken en de fantasie stevig prikkelen. (Erwin Zijleman)

PETER KINGSBERY AKA COCK ROBIN 👍
The Promise
(Coast to Coast)
"Niemand is geïnteresseerd in de nieuwe muziek van Cock Robin", vertelde Peter Kingsbery mij twee jaar geleden. De frontman van Cock Robin had dan ook iets compleet anders voor ogen: muziek maken in een minimalistische setting. Het eindresultaat daarvan is te horen in zijn nieuwe album The Promise, waarbij de zang is aangevuld met uitsluitend piano met strijkers. Twaalf albumtracks komen voorbij – deels in het Engels en in het Frans, een taal die Peter vloeiend spreekt – die door hem in een nieuw jasje zijn gestoken: tien covers van onder meer Alicia Bridges, Gerry Rafferty en Françoise Hardy, een nieuwe versie van The Promise You Made en het nieuwe nummer Ballerine Sur Ma Main. Door de minimale bezetting waarmee deze nummers zijn opgenomen, komen de arrangementen nog beter tot hun recht. Terug naar de eenvoud, naar de basis, wat een kwetsbaar en oprecht album oplevert. Zoals gezegd kan The Promise You Made niet ontbreken, de single waarmee Cock Robin in 1986 wereldwijd doorbrak. In een compleet andere versie, waarbij de zanglijn van Anna LaCazio in de originele versie nu knap is ingevuld door Shannon Kingsbery: een mooi duet van vader en dochter, wat naadloos past bij het intieme karakter van dit sfeervolle album. (Godfried Nevels)

PISS
you made me / skin on linen
Het uit Vancouver afkomstige PISS komt op de proppen met een debuut dat zowel muzikaal als tekstueel (pak de lyrics er maar eens bij) bijzonder intens aanvoelt. Zangeres Taylor Zantingh bestrijdt op indrukwekkende wijze (persoonlijke) trauma's en demonen. Muzikaal schuurt het, vlamt het en raakt het bovenal. Uitgebracht op het legendarische Sub Pop-label levert PISS een artistiek hoogstaand eerste "noise-rock"-album. Hoogtepunt voor nu is het beklemmende "Blocking a scene that you can't remember", dat rustig opbouwt en explodeert in een ijzingwekkende climax. (Said Ait Abbou)

PRONG
Prong
Prong werd opgericht in 1986 in de CBGB's te New York in een periode dat de hardcore hoogtij vierde. Die invloed heeft ervoor gezorgd dat de thrashmetal van Prong altijd een lekkere grootstedelijke bite heeft en door de geknepen strot van bandleider Tommy Victor direct herkenbaar is. Het nieuwe, titelloze -inmiddels veertiende- album staat bol van muzikale spanning door explosieve en lekkere, droge songs die tezamen een energiek pareltje vormen. (Menno Valk)

FATIMA AL QADIRI
3TWI
Fatima Al Qadiri is een muzikante en kunstenares. Naast het componeren van filmmuziek maakt ze experimentele elektronische muziek. In haar werk combineert ze synthesizers met Arabische ritmes en vormt daarmee soundscapes. Op haar EP 3TWI staan vier tracks waarin gezongen mantra's, elektronische klanken en ongewone percussie samenkomen. Het levert een interessante en eigenzinnige mix op van experimentele elektronica en clubmuziek. De composities zijn hypnotiserend en verrassend dansbaar. Achter de muziek op 3TWI schuilt echter ook een kritische boodschap over machtsverhoudingen. (Cornelis Groot)

JOSH ROUSE
Museums and Women
Er zijn weinig hedendaagse artiesten van wie bij mij zoveel albums in de kast staan (en daar regelmatig uitkomen) als Josh Rouse. De reden daarvoor is dat deze Amerikaanse singer/songwriter, die jarenlang in Spanje woonde, maar tegenwoordig Nashville thuis noemt, nog nooit een teleurstellende plaat heeft gemaakt. De absolute uitschieters in zijn oeuvre – 1972 en Nashville – mogen dan alweer ruim twintig jaar oud zijn, maar werkelijk alles wat daarna kwam is ook van een constant hoog niveau. Door telkens net weer andere accenten te leggen, weet Rouse bovendien te voorkomen dat zijn in de basis zeer herkenbare folkpop sleets begint te klinken. Ook het naar een verhalenbundel van John Updike vernoemde, en door oudgediende Brad Jones geproduceerde, Museums and Women staat dus weer vol perfecte

LUISTERTRIP

MARI FROES
Esquina do Sol
(Sony/RCA)
Hoewel dit haar debuutalbum is, had Mari Froes mijn hart twee jaar geleden al weten te veroveren tijdens een optreden in de Melkweg. Destijds nog als een ietwat verlegen supportact. Maar over de afgelopen paar jaar is hier een zichtbare verandering in gekomen. Hoewel ze haar emotionele en kwetsbare teksten nog steeds op een oprechte manier weet over te brengen, heb ik haar in de opvolgende twee optredens met steeds meer zekerheid het podium op zien stappen. Deze evolutie van ingetogen singer-songwriter naar een zelfverzekerde artiest is terug te horen in haar nieuwe album. Hoewel we de zomer nu helaas achter ons hebben moeten laten, is Esquina do Sol de ideale plaat om de zon in de donkere winterdagen toch nog een beetje in huis te halen. Het album bevat een gebalanceerde combinatie van bossanova, jazz en zwevende pop. Door de nadruk te leggen op de samenhang van de nummers in plaats van op uitgesproken contrasten, wordt de stabiliteit gedurende het gehele album sterk vastgehouden. Echter, de verfijnde nuances tussen de liedjes zorgen ervoor dat het album geen eentonig geluid wordt dat snel gaat vervelen. Met subtiele percussie, ontspannen gitaararrangementen en Mari's stem kun je met een warm gevoel wegdromen bij een Braziliaanse zomerromance. (Melle de Jong)

JOE HISAISHI

De gelauwerde hedendaagse Japanse componist en dirigent Joe Hisaishi vervat de filmische verbeeldingskracht van *The Boy & The Heron* in een splinternieuwe Symfonische Suite.

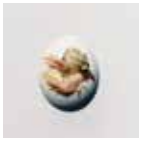
alternatieve popliedjes – met mooie verhalende teksten – die nooit om aandacht schreeuwen, maar bij elke draaibeurt meer glans krijgen. Een heerlijke luisterplaat, die hier nog heel vaak uit de kast getrokken gaat worden. (Marco van Ravenhorst)

RÖYKSOPP
The Inevitable End
Gelukkig was dit album van Röyksopp anno 2014 niet het onvermijdelijke einde, zoals de titel belooft! Wel laat het Noorse duo een meer duistere kant van zichzelf horen met meer nadruk op de teksten. Om deze teksten extra kracht te geven, wordt er met maar liefst vier vocalisten samengewerkt. De meest opvallende bijdrage komt van Robyn, die nummers als "Moments" en "Do it Again" naar een hoger niveau weet te tillen. Prijsnummer is "Here she comes again" met een zalige beat en dat door Jamie Irrepressible dodelijk mooi wordt gezongen. Deze limited LP-editie wordt uitgegeven in drie bijzondere kleuren. (Frank de Bruin)

SHEHERAZAAD
Khudgarzi
Vanaf het moment dat je de plaat aanzet, wordt je meteen meegesleurd: de prachtige stem en het dystopische geluid, wisselend tussen folk-noir en duistere pop. Ze zingt voornamelijk in het Urdu, een taal uit Pakistan. Sheherazaad raakte geobsedeerd door het lot van de zogenaamde Khudgarz Aurat: 'de egoïstische vrouw'. Het was een beschuldiging die ze al sinds haar jeugd hoorde, gericht tegen excentrieke vrouwen bij wie onafhankelijkheid werd afgestraft. Op dit album onderzoekt Sheherazaad het balans van de vrouw tussen plicht en autonomie, waarbij egoïsme slecht noch goed is. Prachtig en huiveringwekkend album. (Lotte Hurkens)

SHYGIRL
Swallow!
Voor haar tweede album wilde Shygirl, de Britse artiest die je kan kennen van haar eigenzinnige elektronische popproducties, zichzelf herintroduceren. Ze is namelijk in haar lovergirl-era! Op SWALLOW! staat verliefdheid centraal, maar vooral de persoon die ze de afgelopen jaren is geworden. Ontdekken hoeveel liefde er in je hart kan zitten voor een ander, maar ook voor jezelf. Het zorgt voor een lieve en interessante plaat, waar haar experimentele elektronische producties samensmelten met vervormde gitaren. Heel sick! (Daan van Eck)

JEFFERY SILVERSTEIN
Doggone
Terwijl hij oorspronkelijk uit New Jersey komt, lijkt Jeffrey Silverstein ondertussen goed geaard in Portland, Oregon. Het is duidelijk merkbaar op dit vierde album, dat een lokale aangelegenheid werd. Daar ter plekke opgenomen met de hulp van muzikanten van bijvoorbeeld Rose City Band

LUISTERTRIP

J. BERNARDT
Wild Swim
(Pias)
Jinte Deprez, die je wellicht ook kent als frontman van het Belgische Balthazar, brengt met Wild Swim zijn derde soloplaat uit. Voorganger Contigo was en is een parel van een plaat die tot mijn favoriete albums van 2024 behoort. De verwachtingen van een nieuwe J. Bernardt waren dan ook hooggespannen. Na enkele luisterbeurten kan ik constateren dat met gemak aan deze verwachtingen voldaan wordt en dat ook de nieuwe schijf weer veel moois te bieden heeft, zij het in totaal "slechts" 9 nieuwe nummers. J. Bernardt reisde voor Wild Swim af naar Los Angeles en werkte daar samen met drummer Lewis Wright (Alabama Shakes), bassist Peter Randall (Adele) en toetsenist Mitchell Yoshida (Edward Sharpe and The Magnetic Zeros). Muzikaal staat Wild Swim dan ook als een huis. Toch zijn het vooral de fraaie Motown-achtige backing vocals die ervoor zorgen dat nummers als Children, Four in the Morning en met name Remedy zich op de bodem van je gehoorgang nestelen. Was Contigo tekstueel nog een plaat waarop een relatiebreuk verwerkt wordt, is Wild Swim een kleurrijke trip waarbij de absolute willekeur van het leven gevierd wordt. Prima plaat van een artiest die live nog beter tot zijn recht komt. (Said Ait Abbou)

LUISTER**TRIP**

KOVACS
Static Tears
(Warner)
Na drie jaar brengt Sharon Kovacs de opvolger van Child Of Sin uit. Static Tears is het vierde album van deze artieste, die in 2013 haar studie op het Eindhovense Rock City Institute afrondde. Ze werd ontdekt door producer Oscar Holleman. Ze reisde naar Berlijn, New York en Cuba om met de beste singer-songwriters nummers op te nemen voor haar debuutalbum dat in 2015 verscheen. "Ik was nog maar een visje en had ineens een manager en boeker. Soms had ik het gevoel dat ik geleefd werd en niet mijn eigen keuzes maakte." De coronatijd was voor haar een tijd van reflectie. Child of Sin en opvolger Static Tears zijn persoonlijker dan hun voorgangers. Sharons muziek is eerlijk en puur, kwetsbaar en krachtig tegelijk. Ze doet een beetje denken aan Amy Winehouse, maar heeft een uniek stemgeluid. Op dit album omarmt ze de elektronische muziek uit de afgelopen decennia. Je hoort analoge synthesizers uit de beroemde Berlijnse studio's waar ze opnames mocht maken. De titel van het album trekt de aandacht. Tranen kunnen immers niet statisch zijn. En hoe ontmoeten technologie en emoties elkaar? Kovacs zingt over verbonden zijn, maar ook over je eenzaam voelen. We leven in een wereld die verzuipt in informatie. Wat is waar, wat is echt? (Rosanne de Boer)

en Akron/Family. Een uitzondering is Devendra Banhart, die als gast meezingt op Out of Tune. Het album is even avontuurlijk als geruststellend ontspannen, met een hoofdrol voor de broeierige tonen van de pedal steel van Rick Pedrosa. Doggone heeft iets kosmisch, met de donkere fluisterstem van Silverstein die het zweverige karakter van de plaat met beide benen op de grond houdt. (Corné Ooijman)

SKEE MASK & NORTH AMERICANS
Final Circle
Een onverwachte samenwerking die is begonnen met een gezamenlijke liefde voor het spel Call of Duty. Inmiddels hebben de artiesten het spel ingeruild voor een dromerige muzikale ontdekkingstocht. Skee Mask is als maker erg experimenteel. Waar zijn werk vaak wordt gekenmerkt door clubgerichte beats en IDM, neigt dit album naar een introspectiever geluid. Een warme, licht psychedelische plaat die meditatief is om naar te luisteren. Het doet denken aan ambientmuziek die je hoort bij experimentele kunsttentoonstellingen. De muziek fuseert tot een etherisch geheel. (Leyla Birlik)

SPACEY JANE 👍
Exit Wounds
(Universal)
De nieuwe EP, Exit Wounds, is het restant van nummers die het net niet op Spacey Jane's derde studioalbum 'If that makes sense' hebben gehaald. Deze zes nummers zouden volgens de band niet volledig passen bij de algehele sfeer van het album, welke meer bredere thema's aanraakt. Deze zes nummers hebben een overkoepelende sfeer op zichzelf en zijn enkel gefocust op een specifiek thema. Deze EP is eigenlijk een soort van fragment uit het dagboek van Caleb, waarin hij openhartig praat over het uit elkaar gaan van een langeafstandsrelatie die veel voor hem betekende. Deze zes nummers zijn rauwer, intiemer en ergens ook meer claustrofobisch dan wat we van Spacey Jane gewend zijn. Echter behoudt de band in de kern nog steeds wel hun authentieke zelf, door onder andere de dromerige jangly gitaargeluiden en de zangers emotionele en herkenbare stem. De sombere teksten en de levendige gitaren zijn een perfecte representatie van de typisch Australische kijk op het leven. Laat de somberheid er zijn, maar kijk ook naar de zon die zal gaan schijnen. (Melle de Jong)

SUFJAN STEVENS
Worst Christmas Ever!
Sinds 2001 maakt de Amerikaanse singer-songwriter Sufjan Stevens kerstliedjes, oorspronkelijk als cadeautjes voor vrienden en familie. Ook schreef hij muziek voor de film Call Me by Your Name (2017). Wat begon als een klein decemberproject, groeide uit tot meer dan honderd opnames. Op Worst Christmas Ever! bundelt hij vijftien favorieten uit Songs For Christmas en Silver & Gold, waaronder 'Sister Winter' en 'Put The Lights On The

HIIGO
II
(LAB Music)

Zowel muzikaal als tekstueel laat Hiigo op hun tweede plaat ii een duidelijke verdiepingsslag horen. Met hun debuutplaat Leven in de Leegte speelde de nederpopgroep op ESNS, verzorgde ze het voorprogramma van Bløf en deed ze een uitverkochte clubtour. Na het debuut volgde een periode van reflectie, niet alleen op de muziek, maar ook op zichzelf. “Die verdieping in onszelf als personen en als groep heeft geleid tot een band die heel goed weet wie die is”, vertelt zanger en tekstschrijver Hans van der Werf. De in de muziekwereld gevreesde tweede plaat, ook wel 'The Slump' genoemd, kwam voor Hiigo bijna als vanzelf. De Nederlandstalige teksten zijn geruststellend, maar schuwen ook pijnlijke onderwerpen niet. Nummers als ‘Bijna Thuis’ en ‘Rookgordijn’ doen denken aan een combinatie van Bløf en De Toegift. Toen Hiigo begon, waren de bandleden allemaal nog begin twintig. Inmiddels is het eerste bandlid dertig geworden. De band groeit op, en dat is ook op muzikaal vlak te horen. De lp bevat overigens drie extra nummers die niet op streamingdiensten staan. (Lotte Hurkens)

Tree'. Ook verschijnt 'On This Christmas (It Only Gets Better)', zijn eerste nieuwe kerstnummer in bijna vijftien jaar. Van ingetogen folk tot uitbundige, eigenzinnige arrangementen: Stevens geeft op geheel eigen wijze invulling aan de traditionele kerstmuziek. (Annabel Smeehuijzen)

SUBTERRANEAN STREET SOCIETY 👍
Out of Skin, Into Bloom
(Polymoon)
De Deens-Amsterdamse band beweegt op Out of Skin, Into Bloom opnieuw tussen folk, alternative rock en grunge. Sterfelijkheid vormt de rode draad door het album. Het overlijden van Jacob De Berker, een goede vriend van de band, heeft diepe indruk achtergelaten. Waarom wordt de een slechts 37 jaar en bereikt de ander de leeftijd van 90? Het album klinkt als een zoektocht waarin de band niet alleen probeert het verlies van Jacob te verwerken, maar tegelijkertijd wordt geconfronteerd met haar eigen sterfelijkheid. Op de dag dat zanger Louis hoorde van Jacobs overlijden, schreef hij het hartverscheurende, maar tegelijkertijd energieke nummer 'Jacob'. Het geheel klinkt rauw, persoonlijk, gruizig en emotioneel. Prachtig. (Lotte Hurkens)

TAKE THAT
Dreamers
90's-liefhebbers weten het nog: tranen met tuiten bij jonge meiden toen Take That in 1996 op het hoogtepunt afscheid nam van de fans. Gelukkig maakte de voormalige boyband na een pauze van tien jaar een comeback en bracht vervolgens meerdere succesvolle albums uit. Met 'Dreamers' lanceert Take That alweer het tiende studioalbum. De plaat bevat twaalf diverse popsongs, zoals de uitgebrachte singles 'You're A Superstar', 'Sweet July', 'Higher', 'Dreamers' en 'Feel My Love' met Michael Patrick Kelly van The Kelly Family. (Stef Ketelaar)

JIMI TENOR
Wormhole Mystic
Twee Mania-edities geleden leerde ik Jimi Tenor kennen, via een interview met Paul over zijn bijzondere platencollectie. Van Jimi Tenor bezit Paul het complete oeuvre. Als je gaat luisteren, is dat niet gek; het oeuvre is namelijk breed: van elektronische muziek, jazz, funk, Afrobeat tot experimentele pop. Jimi Tenor wordt alleen geleid door zijn eigen interesse, niet door genre. Dit nieuwe album had als beginpunt ritmische loops, geprogrammeerd op vintage drumcomputers uit de jaren 60 en 70. Met synthesizers, fluit, saxofoon en zijn stem transformeert Tenor deze minimalistische ritmes tot Wormhole Mystic. Nummers als 'Rocking Downtown' klinken als '70s no wave, maar zodra je houvast denkt te hebben, neemt Tenor je mee in een andere richting. Laat je lekker meeslepen in het wormgat. (Lotte Hurkens)

TRENTEMØLLER 👍
Trentemøller
(News)
Op zijn vorige album bracht Trentemøller ons een nieuwe live sound die hangt tussen psychedelica, space rock en triphop. Nu met dit laatste titelloze album versterkt hij al die richtingen opnieuw alle kanten uit. "The noisy got noisier, the dreamy got dreamier, the melodic got even more melodic; I was ruthless this time.", aldus T zelf. Het leunt vooral richting de triphop met een hint van de jaren 80 en 90. Veel noise en veel vocalen ook dit keer, waarbij het geheel wel wat frisser klinkt dan de vorige Dreamweaver. Echt iets voor de koptelefoon of een mooi winters muziekmoment met jezelf! (Frank Renooij)

ADAM WILTZIE & JOHANN JOHANNSSON
Friendship Survival Guide
Adam Wiltzie (Stars of the Lid) nam in 2018 afscheid van zijn vriend Jóhann Jóhannsson, de IJslandse componist die onder andere de muziek voor Arrival en Sicario schreef. Na een jarenlange pauze en de instemming van Jóhannssons familie keerde hij uiteindelijk terug naar het materiaal waar ze samen aan werkten. Het album dat hieruit voortkwam, Friendship Survival Guide, schept met ruimtelijke drones en aanzwellende orkestratie een weids heelal, dat de indruk wekt dat onze verloren dierbaren nog ergens voortbestaan. (Laurence Tanamal)

YELLO
Time Lab
Wat een luisteravontuur biedt de nieuwe plaat Time Lab van het Zwitserse duo Yello. Opnieuw is Yello op onderzoek gegaan binnen de elektronische muziek. Het resultaat is experimentele electrodisco. Boris Blank verzorgde de productie en brengt in de veertien nummers van Time Lab een unieke gelaagdheid en nodige nuances aan. De tracks zijn dansbaar en bewegen zich moeiteloos van ambient via disco naar funk. Dieter Meier laat zich, met zijn lage stem, bijstaan door diverse zangeressen. Dat maakt het album behoorlijk toegankelijk. Time Lab is bij uitstek een album voor audiofielen. De geslaagde productie en rijke details maken deze plaat een luisterervaring om je audiosysteem optimaal te benutten. (Cornelis Groot)

VARIOUS
Grand Theft Auto VI: The Album
(Warner)
LP, LP blue, LP indie marbled, 2CD
Waar een game echt enorm is, is het prachtig om te zien dat er aan een soundtrack ook zoveel aandacht wordt besteed, met daarom ook plek voor alle smaken en fans. Een van de laatste "enorme" momenten in onze wereld waar een entertainmentproduct zo veel budget en aandacht krijgt. Grand Theft Auto VI: The Album heeft als bijbehorende soundtrack 34 originele (!) nummers door een imposante lijst artiesten. Meestal blijft het bij één themesong en verzamelde bestaande nummers, maar dit is toch even andere koek. Flower in a Hurricane zette perfect de toon en liet ons al wegdromen tijdens de launchtrailer. De meeste van de tracks kwamen met net zoveel kwaliteit als star-power naar voren, waaronder Sexy Magic met PinkPantheress, Fred again.., CA7RIEL & Paco Amoroso en Etienne de Crécy. Bij zoveel nummers raakt niet alles je ultiem, maar dat is prima.

De soundtrack is van veel genres thuis en wordt gewaardeerd vanwege de prachtige producties en het uiterst vermakelijke samenspel. Natuurlijk wil een artiest meedoen voor een nummer, of eens een uitstap maken als fictieve radiohost, zoals Robyn (leuk feitje: dat is opgenomen in Nederland). Waar je ook bent in Leonida (de wereld in het spel), wat je ook doet (en dat kan heel wat zijn), er is altijd wel een passend nummer te vinden dat door jouw favoriete host wordt aangekondigd, of je luistert het gewoon op fysieke CD of plaat. (Laurens Elderman)

Tips van.... **BLUAI**

BLUAI bracht afgelopen week hun tweede album uit, getiteld The Way You Talk Reminds Me Of Home. De Antwerpse band rondom vocalist Catherine Smet keerde terug met een nieuw album vol gelaagde indiefolkliedjes met een unieke americana-feel. Prachtige liedjes vol ademruimte, die langzaamaan binnenkomen, bij elke luisterbeurt weer mooier worden. Laat je meevoeren in de wereld van dit muzikale trio. Catherine, Caitlin en Mo tippen je alledrie een album waarvan ze beloven dat-ie net zo mooi is als dat van henzelf!

CAITLIN:
Karen Dalton - In my own time
Karen Dalton was een folkzangeres in het New York van de jaren 60 met de rauwste en meest unieke stem die ik misschien ooit al gehoord heb. Dankzij die stem en de prachtige, simpele arrangementen, heeft 'In My Own Time' een heel eerlijk en onverbloemd geluid. Er is enorm weinig over haar te vinden, behalve dat Bob Dylan haar verafgoodde, en dat maakt haar een beetje een mythisch of sprookjesachtig figuur. De plaat doet je verlangen naar live muziek en naar hoe het moet zijn geweest om in de jaren zestig Karen Dalton en haar band ergens in een groezelige blues bar aan te treffen met een banjo in haar handen en haar rokerige stem door je botten te voelen.

CATH:
Blake Mills - break mirrors
Dit is waarschijnlijk mijn favoriete plaat aller tijden. Ik blijf er inspiratie uit putten en telkens als ik teruggrijp naar deze plaat geniet ik er van begin tot einde even veel van als toen ik als tiener op de bus zat en deze in m'n oren had. Die warmte, puurheid en eerlijkheid van blake mills hebben wij ook in onze plaat gestoken met live tracking en bloedeerlijke lyrics.

MO:
Pinegrove - Amperland, NY
'Amperland, NY' van Pinegrove is voor ons een plaat die heel dicht bij de essentie van muziek komt. De band bracht 22 oudere nummers opnieuw uit, opgenomen in het huis 'Amperland' in het noorden van New York, waar zanger Evan Stephens Hall en drummer Zack Levine jarenlang samenwoonden. Het album is een ode aan die plek, aan de geschiedenis van de band en vooral aan de vriendschap tussen de bandleden. De opnames zijn ruw en eerlijk; live en in één ruimte. Je hoort bijna de muren, de mensen en hun oogcontact. Dat gevoel van samen iets maken, van verbinding en van spontaniteit, heeft ons enorm geïnspireerd bij het maken van ons nieuwe album.

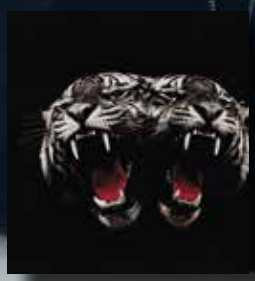
CLEO SOL
Gentlewoman
(Forever Living Originals)
LP, CD

Cleo Sol behoort tot de meest herkenbare stemmen binnen de Britse neo-soul. Op haar vijfde soloalbum Gentlewoman staat opnieuw de liefde centraal, maar dit keer richt Cleo die liefde ook op zichzelf. Waar ze op eerdere albums als Mother (2021) en Heaven (2023) vooral troost en vertrouwen bood, zingt ze nu over grenzen stellen, vergeving en persoonlijke groei. Haar rechterhand is haar echtgenoot en producer Inflo, die ook samenwerkte met Little Simz, Adele en Michael Kiwanuka. Samen vormen ze bovendien de drijvende krachten achter het mysterieuze collectief SAULT. In een interview vertelt Cleo hoe ze elkaar vonden in hun afkeer van autotune. Tijdens het opnemen balanceert ze vaak op het randje van tranen. Ze voelt de muziek zo intens dat ze moet oppassen dat haar stem niet breekt. Om die emotie vast te houden, neemt ze haar nummers in slechts een paar takes op, voordat het gevoel vervliegt. Muzikaal blijft Cleo trouw aan haar warme mix van soul, jazz en gospel. Sommige nummers hebben ingetogen pianoklanken, op andere klinkt een indrukwekkend geheel van strijkers, gitaar en koorzang. Inflo weet de instrumenten alle ruimte te geven zonder Cleo's zachte, engelachtige stem te overschaduwen. Het resultaat is een persoonlijke plaat die laat horen dat je niet altijd je stem hoeft te verheffen om indruk te maken. (Annabel Smeehuijzen)

ANGÈLE
Instinct
(Sony/Angèle VL)
LP, CD

Angèle (Van Laeken) is al bijna tien jaar een heuse 'wereldster' in België, maar met haar vorige album Nonante-cinq uit 2021 trok ze ook ver buiten de eigen landsgrenzen de aandacht. Dat doet ze ook met haar derde album Instinct, dat onlangs onder andere werd bejubeld in de Britse kwaliteitskrant The Guardian. Op Instinct heeft de muzikante uit Brussel haar unieke popgeluid nog wat verder verrijkt. Ze werkte wederom samen met producer Tristan Salvati, maar ook Justice, Soulwax en SebastiAn werkten mee aan het album, terwijl niemand minder dan cultheld Caroline Polachek opduikt voor een duet. Angèle kiest op Instinct afwisselend voor het Frans en het Engels en ook in muzikaal opzicht is ze van vele markten thuis. Instinct omarmt nog nadrukkelijker dan haar vorige albums, de elektronische popmuziek van het moment, maar de Belgische muzikante is haar liefde voor de Franse popmuziek in het algemeen en het Franse chanson in het bijzonder ook zeker niet vergeten. Haar songs variëren van groots en meeslepend tot klein en intiem en in alle songs maakt ze indruk met haar mooie stem en haar eigen visie op het maken van popmuziek. Het zal niet lang meer duren voordat de wereld aan haar voeten ligt. (Erwin Zijleman)

ROYAL BLOOD
Dead Company
(Warner)
LP, LP red, CD
Een van de verrassende ontdekkingen van Lowlands was Royal Blood. Dat je met twee man zo'n geluidsmuur kunt neerzetten, verklaart hun koninklijke status. Het duo begon in 2013 vanuit Brighton en bestaat uit drummer Ben Thatcher en bassist/zanger Mike Kerr. Al met hun eerste album "Royal Blood" werd gescoord en een Mercury Prize-nominatie in 2014 viel hen ten deel. Met hun volle heavy sound die zeer eigen klinkt, kregen ze veel lof van vakgenoten als Matt Helders (Arctic Monkeys), Iggy Pop en Foo Fighters. Als kroon op hun werk won Royal Blood in 2015 de titel "Best British Group" en ontvingen zij uit handen van hun held Jimmy Page deze prijs. Inmiddels zijn we vier albums verder en zijn onze koninklijke vrienden nog steeds razend populair en spelen ze wereldwijd elk podium plat. Hun nieuwe album "Dead Company" heeft een hoes met een kop van twee brullende tijgers en keert terug naar de rauwe, zware kern van bas en drums met de heldere zang van Mike Kerr als ijkpunt. Dit keer kozen de heren ervoor om zelf achter de knoppen plaats te nemen (anti-geproduceerd!). Hun ultieme doel was een meedogenloos, energiek geluid te creëren, 100% live proof. De eerste drie singles "Swallow the Bomb", "Ten over Ten" en titelsong "Dead Company" staan als een huis. Stuk voor stuk nummers op basis van zware grooves, rauwe riffs die helemaal de pure fysieke kracht van hun muziek ademen. Ook de rest van het album sluit hier naadloos bij aan. Met hun vijfde album laten Royal Blood meer dan ooit horen dat "Less is More"! (Frank de Bruin)

SPINVIS
Toutes Direction
(Excelsior)
12", CD

Kan en wil Spinvis dan alles? Het antwoord is overduidelijk: "Ja, natuurlijk". Of het nou een liedje is over een Bagagedrager (2002), of het Balkanbeat-achtige (of toch een beetje cancan-getinte?) Tamponeuse Miraculeux, een van de vele nummers op de soundtrack die hij maakte voor Toutes Directions, het speelfilmdebuut van Noël Loozen. Diens film ging onlangs in wereldpremière als slotfilm van het Nederlands Film Festival. Multi-instrumentalist Spinvis wil het allemaal en het is goed te horen dat hij het allemaal leuk vindt. Wars van hokjes en verwachtingen maakt hij ook nu weer muziek die altijd anders is dan de muziek die hij al eerder maakte. De soundtrack voor Toutes Directions gaf hem vrijwel onbegrensde mogelijkheden nieuwe paden te betreden.
De inspiratie voor zijn beeldmuziek is net zo goed gebaseerd op de circus-/kermismuziek van de Kift als op de instrumentatie van de muziek die Willem Breuker ooit maakte voor de films van Johan van der Keuken. Soundtracks willen nog wel eens ongericht ontsporen door de grote hoeveelheid -vaak korte- en weinig samenhangende nummers. Zo niet, Toutes Directions.
De zeventien, meestal instrumentale, nummers laten zich net zo kleurrijk beluisteren als de schattige afbeelding van het busje op de cover eruitziet. En dus klinkt Toutes Directions als Spinvis' zoveelste heerlijke en toegankelijke luisteravontuur. 'Vintage Spinvis', dus! (Fons Delamarre)

SUZAN & FREEK
Pijnstiller
(Sony)
LP coloured, CD

"Geloof je me als ik zeg dat het leven mooier is dan de angst je soms laat voelen?" Met die woorden laat Freek Rikkerink in de openingsmonoloog op het nieuwe Suzan & Freek-album 'Pijnstiller' weten dat liefde – ondanks alles – de overhand neemt. In plaats van de luwte op te zoeken na zijn diagnose van ongeneeslijke, uitgezaaide longkanker, kozen hij en Suzan ervoor om het leven te omarmen en te vieren. Onvergetelijke festivaloptredens, een recordaantal van tien concerten in het GelreDome en hun rol als coaches bij The Voice of Holland kwamen vervolgens als hoogtepunten voorbij. Achter de schermen vond het tweetal ook nog de energie om nieuwe liedjes te maken. Het album 'Pijnstiller' vat alles samen waar Neerlands populairste duo het afgelopen anderhalf jaar mee te maken kreeg. De zwangerschap van Suzan, de diagnose bij Freek, de geboorte van zoontje Sef, het ouderschap en alle emoties die aan deze fases verbonden zaten, zijn verpakt in negen fijne liedjes. Onmiskenbaar Suzan & Freek, zoals we ze kennen. Uiteraard komen songs als 'Niemand', 'Alles Is Even Goed', 'Vaders & Moeders' en de albumtiteltrack 'Pijnstiller', met Freek's diagnose in het achterhoofd, twee keer zo hard binnen. Het duo zelf hoopt dat het album je plezier en troost geeft. Intussen houden we ons vast aan Freeks positieve instelling: "Het leven is een hardloopwedstrijd waarin je net zo lang rent tot een auto je gaat inhalen. Alleen weet je niet wanneer dat gaat zijn. Dus, blijf vooral rennen, geniet van dat rennen en het mooie uitzicht, en zorg ervoor dat je die auto van je afschudt." (Stef Ketelaar)

Interview

Steven Wilson

Nauwelijks anderhalf jaar na zijn vorige plaat, The Overview, kwam Steven Wilson met de aankondiging van een nieuwe plaat: Requiem for a Village.
Eind september was hij in Amsterdam om de plaat te promoten, inclusief een luistersessie. We spraken hem over zijn nieuwe plaat, over kinderlijke creativiteit, AI en de toekomst van Porcupine Tree.

(Door: Louk Vanderschuren)

Je nieuwe plaat heet Requiem for a Village. Waar staat The Village voor?
Het staat voor twee dingen. Allereerst hoe we de muziek benaderd hebben; daar kom ik op terug. Ten tweede, wat The Village voor mij betekent: een tijd en plaats waar informatie zich heel langzaam verspreidt – dit in tegenstelling tot de huidige tijd, waar allerlei informatie, over nieuws, films, muziek, noem maar op, continu voor iedereen beschikbaar is. Ik herinner me de tijd dat informatie veel langzamer ging. Je zat als het ware in je dorp, je lokale bubbel, waarin je vooral bezig was met wat er in je directe omgeving gebeurde. En dat is aan het verdwijnen uit ons leven. Muziek alleen al! Toen ik jong was, kostte het me jaren om nieuwe muziek te ontdekken. Ik liep rond met een lijstje met platen waar ik naar op zoek was. Tegenwoordig is al die muziek voor iedereen meteen binnen handbereik. Het gevoel van nieuwsgierigheid en ontdekking is daardoor veel minder aanwezig.

The Village staat dus voor een soort eilandgemeenschap met zijn eigen gewoontes, tradities en manier van leven; het bestaat buiten de wereld van social media, internet en AI. Aan de ene kant is het onschuldig en naïef, maar het heeft ook een sinistere kant. Wat gebeurt er 's nachts op het kerkhof, in de kerk, het postkantoor?
The Village heeft ook die klassieke folk-horror-kant. Stel je iemand voor die nieuw is in een dorp, zich welkom voelt, maar er langzaam achter komt dat hij nooit meer weg kan. Er is een hele traditie van dit soort verhalen in boeken en films. Het is ook de reden

dat The Village geen naam heeft op de plaat; het staat voor al deze dingen. Ook voor de dorpjes waar ik met mijn ouders naartoe ging in de zomer. We gingen altijd op vakantie in het Verenigd Koninkrijk, naar plaatsen in Schotland of Wales bijvoorbeeld. Die dorpjes en het gevoel een buitenstaander te zijn, zijn er ook in verwerkt. Ik vind het nostalgisch om een gevoel op te roepen van hoe het was voordat we ons de hele tijd bewust waren van alle anderen op aarde.
Ik heb het daar ook met Andy Partridge over gehad; hij heeft teksten van de verteller voor het album geschreven. Ik ken hem al jaren; hij is een van mijn favoriete songwriters. En hij komt uit Swindon, een klein plaatsje – dus hij kon zich goed in The Village verplaatsen. We hebben het over dorpsmythologie gehad; het idee dat als je in een dorp aankomt, je er nooit meer wegkomt, zelfs niet na je dood. Je was er al voordat je geboren werd en je blijft er na je dood. De mannen worden stenen, en de vrouwen veranderen in de vogels die rond het dorp leven. Op die manier word je een onderdeel van het dorp. Ik hou van dat idee, de cyclus van het leven. Zo voel ik het zelf ook; ik ben ooit op de trein gestapt, maar eigenlijk ook juist aangekomen waar ik vertrokken was. Worden we niet allemaal bepaald door onze jeugd? Op de een of andere manier keer je altijd terug. Ik hou van die metafoor; het is nostalgisch en heel mooi.

Hoe komt het idee van The Village terug in de muziek?
Ik wilde terug naar een kinderlijke, naïeve manier van muziek maken. Zoals een kind dat voor het eerst op een piano speelt en er maar wat op los hamert. Het omarmen van imperfecties, afwijkingen, instrumenten die niet helemaal goed gestemd waren, om fouten hun weg te laten vinden in de muziek. Ik heb ook instrumenten geprobeerd die ik niet kon bespelen, zoals viool en hobo. Niet dat ik geleerd heb om viool te spelen, maar het is me gelukt om er bruikbaar geluid uit te krijgen. We hebben ook analoge synthesizers gebruikt, zo'n enorme muur van knoppen en kabels. Ik had soms geen idee wat ik aan het doen was – ik lees geen gebruiksaanwijzingen – maar af en toe gebeurde er dan iets heel tofs. Dat is het vette van analoge instrumenten. Ze bespelen jou ook, ze kunnen je echt inspireren. Door die benadering, die organische onvolmaaktheden onderdeel te laten zijn van de muziek, klinkt het album ook anders dan de dingen die ik hiervoor gedaan heb. Teruggaan naar dat punt dat je muziek maakt op een naïeve manier is een enorme uitdaging voor iemand die, zoals ik, al meer dan 30 jaar muziek maakt, maar ik heb er veel inspiratie uit gehaald.

Kennis kan je soms in de weg zitten als je muziek maakt. Het is bijna alsof we tegenwoordig te veel weten. Het was leuk dat we vroeger minder wisten en we de dingen op een naïevere manier moesten benaderen. Dat is precies wat ik op deze plaat geprobeerd heb. Het is heel gemakkelijk dat we overal tutorials voor hebben, maar naar mijn gevoel is dat niet hoe mensen in elkaar zitten. Ergens naar streven, iets leren en het dan bereiken, is dat niet wat het leven de moeite waard maakt? Of dingen proberen, door trial and error, en vervolgens heel ergens anders uitkomen. Die serendipiteit, daar zit veel van op dit album.

Maak je je zorgen over AI?
Natuurlijk! Ik maak me zorgen over AI in creatieve processen. Op deze plaat heb ik computertechnologie alleen gebruikt om op te nemen en wat heen en weer te schuiven, als een soort tegenreactie. AI, en software in het algemeen, kan fouten uit muziek halen, maar maakt het ook klinisch en minder interessant. Niet dat AI op zichzelf slecht is; in de geneeskunde gebeuren er bijvoorbeeld geweldige dingen mee. Maar ik vraag me af of AI überhaupt een rol moet hebben in creatieve processen; voor visuele effecten in een film misschien, maar verder? Een stuk muziek of een hele film door AI laten maken vind ik een lelijk idee dat tegen alles ingaat waar mensen voor staan. Is kunst niet een afspiegeling van menselijke expressie, van de menselijke ziel? Hoe kan het dat een abstract schilderij van Jackson Pollock – iemand die verf tegen een doek gooide – of van Mark Rothko mensen zo ontroert? Mensen kunnen proberen iets te maken dat er een beetje op lijkt, maar dat zal niemand ontroeren. En waarom het één ons raakt en het ander niet, is iets ontastbaars dat wij mensen zelf niet begrijpen. Dus kunnen we dat ook niet aan AI duidelijk maken, en dat is maar goed ook.

Acteur David Tennant is de verteller op je plaat. Hoe kwam die samenwerking tot stand?
Het idee dat ik een verteller wilde op het album had ik al redelijk snel. De observant, de 'eye in the sky', komt veel voor in kinderprogramma's uit de jaren '70 en '80 en dat sprak me aan. Ik had het er met Andy Partridge over en we kwamen op iets impressionistisch uit: schilderen met woorden. Daar is Andy mee aan de slag gegaan. Voor de stem van de verteller vond ik dat het iets regionaals moest hebben; het gaat immers over een dorp. Dus kon ik het zelf niet doen, met mijn Londense accent. Het moest bijvoorbeeld Schots zijn, Welsh, Cornish of Iers. En toen herinnerde ik me dat ik ooit een fotoshoot van David Tennant heb gezien waar hij een t-shirt van mij aan had. Dus hij luistert waarschijnlijk naar mijn muziek, is misschien een fan. En hij is Schots, een geweldige acteur, heeft in Doctor Who gespeeld – dat heeft ook iets vreemds, ook wel iets van The Village. Ik heb hem via zijn agent benaderd en hij reageerde meteen positief. Het had niet beter kunnen worden, met de teksten van Andy Partridge en de stem van David Tennant.

Hoe staat het met Porcupine Tree?
We zien elkaar nog steeds een paar keer per jaar en we vinden het nog steeds erg leuk om samen te werken. We hebben iets van vijf nummers geschreven de afgelopen jaren; het gaat langzaam. Of we weer gaan toeren, weet ik niet, maar een nieuwe plaat gaat er vast wel komen. Misschien duurt het nog een jaar of twee. De vraag is voor mij altijd: hebben we nog iets nieuws te zeggen? Ik denk dat dat zo is, met de nummers die we geschreven hebben; we zijn er heel tevreden over. Dus als je kijkt naar de titel van onze laatste plaat, Closure/Continuation, denk ik dat het Continuation is!

Hou maar op met zoeken.
Dit zijn ze.

hifivestudio.nl
officieel ATC kenniscentrum

Interview

Tropical Fuck Storm

Tropical Fuck Storm heeft een nieuwe live-plaat: Inflatable Graveyard Vol. 2. Voor dit interview praat ik met Erica Dunn, gitariste in de band. We hebben het over het nieuwe album, live-energie en de imperfecties die daarbij komen.

(Door: Nijs Flesseman)

Inflatable Graveyard is opblaasspoken en heksen

We waren op tour en weet je, we zijn best wel nerds. We raken verveeld en we spelen domme spelletjes in het busje. Het is leuk om rare combinaties woorden bij elkaar te gooien. Gaz [zanger en gitarist Gareth Liddiard, red.] houdt een dagboek bij met wat er allemaal gebeurt op tour. Met Halloween reden we door een soort rare dystopische plek. Het was Halloween en er waren ook verkiezingen. Het was een soort rare combinatie van Halloween-spullen en politieke affiches. Toen reden we door een soort opblaasbegraafplaats met opblaasgrafstenen. Daar refereert de titel aan. Opblaasspoken, heksen, Dracula's, pompoenen en shit. Het heeft misschien ook een beetje met onze live-show te maken. Soms voelt het live alsof we Nosferatu zijn, wedergekeerd uit de dood, na weken touren en op nul energie.

Vol. 2 is live opgenomen in New York

We speelden drie avonden in TV Eye, echt het beste podium in Ridgewood, New York. Geweldige crew en personeel, we waren superenthousiast om te spelen. We wilden op een kleinere plek spelen, waar iedereen in de flow komt en betrokken is bij de liveshow. Dus deden we drie kleinere concerten in plaats van een groot concert. De eerste twee avonden was er een probleem met de

opnameapparatuur, dus ik ben er vrij zeker van dat het uiteindelijk allemaal op de derde avond opgenomen is. Ik weet niet of de eerdere avonden beter waren, maar de derde avond waren we echt op stoom.

Op de liveplaat klinken de nummers allemaal net anders dan op het studioalbum
Een plaat is een vastgelegd stukje tijd. Als we in de studio aan het opnemen zijn, hebben we een bepaalde visie voor wat het moet worden. Het is een heel andere mindset dan als je op tour bent en je moet de nummers interpreteren op een live-manier. Sommige nummers klinken anders live, omdat we in de studio wat random shit doen. Dan moet je het live interpreteren en krijgen de nummers een heel nieuw leven. Je moet uitvogelen om het op een podium met z'n vieren zonder studiotrucjes werkbaar te maken. Live en studio zijn verschillende kampen en het is superleuk om dat te ontdekken. Het zijn totaal verschillende onderdelen van onze persoonlijkheid. Live wordt onze muziek een ongeregeld, vreemd beest. Dat is waarom we liveopnamen willen uitbrengen, omdat het zo totaal verschillend is van hoe het op de albums klinkt.

Dat beest is een chaotisch, onvoorspelbaar en explosief beest
De nummers die we spelen en hoe we ze willen vragen om explosiviteit. Als we niet aan het zweten zijn, voelt het raar. Het is onderdeel van de ervaring om het helemaal 100 procent te geven. We zouden de nummers nooit kunnen spelen op 20 procent. Het komt door een soort adrenalineoverschot als we op tour zijn. Het heeft ook te maken met onze persoonlijkheid. We zijn heel erg 'gas erop'-soort mensen. We moeten onszelf echt dwingen om langzamer te spelen, omdat we anders rennend op onze bek gaan.
Ik ben zelf ook een groot fan van livemuziek en als fan wil je niet een exacte reproductie van wat er op de plaat staat. Het kan soms mooi zijn om een nummer exact na te spelen als dat je stijl is, maar soms voelt het hol en leeg. Ik wil een persoon op het podium zien. Ik wil muzikanten op het podium beslissingen zien maken; ik wil ze het zien verkloten. De foutjes maken het spannend. Dat is voor ons allemaal in de band veel interessanter. We kunnen het ook gewoon niet allemaal controleren op het podium. Er gaat altijd wel wat fout. Sommige nummers hebben stukjes die zo ambitieus zijn dat het nauwelijks lukt op een goede dag in de studio. Dus dan gaat het al helemaal niet om na twee uur slaap en tien uur in een busje. Het is een recept voor grappige, rare en vreemde dingen.

De foutjes horen erbij
Als het fout gaat, kun je als performer jezelf in een psychologisch gat graven, maar dan stort alles in. Het is veel leuker om in het moment te blijven. Ik herinner me een van mijn grappigste momenten. We waren in de Verenigde Staten en speelden de nummers van de nieuwste plaat voor het eerst live. Ik herinner me een show in St. Louis, dat ik begon met het aanzetten van een solo en mijn handen bevroren. Gaz keek naar me, en hij was het ook een soort van aan het verkloten. Hij draaide zijn gitaar om en begon erop te rijden alsof het een paard was. Zo'n aanpak is veel leuker en je bent niet bang dat je bandleden je haten omdat je het hebt verkloot.

Er zit ook een schoonheidsfoutje op de nieuwe liveplaat
Het is ergens tijdens Who's My Eugene? Ik speel toetsen op een nummer en dan moet ik naar gitaar overstappen. Dat wisselen gaat te snel. Dan moet ik beginnen te zingen en het is heel, heel erg raar. We spelen volledig uit de maat, maar het werkt. Het klinkt heel erg cool en bizar. Ik denk niet dat we het zouden kunnen recreëren als we zouden willen.

Achter de Schermen bij:

Nederlands Jazz Archief (Frank Jochemsen)

Voor dit artikel werd er gedoken in het Nederlands Jazz Archief (NJA), waar vele verhalen verborgen liggen, waaronder dat van zangeres en bassist Henny Vonk. Met Frank Jochemsen, journalist en medewerker van het NJA, doken we in het verhaal van Henny en de geschiedenis van het archief.

(Door: Vera Verwoert)

Kun je in het kort iets vertellen over de ontstaansgeschiedenis van het Nederlands Jazz Archief?
De collectie van het huidige archief is opgebouwd vanaf 1980. Daarvoor werd er vooral vastgelegd op hobbyniveau en werd er fragmentarisch verzameld – hieruit is uiteindelijk het NJA ontstaan. De fysieke collectie is momenteel ondergebracht bij het Allard Pierson en omvat materialen uit meer dan honderd jaar Nederlandse jazzgeschiedenis. In de jaren '90 nam het als instituut meer serieuze vormen aan, mede door een overheidssubsidie, en vanaf 1991 is het blad Jazz Bulletin begonnen, dat nog steeds maandelijks verschijnt en inmiddels al 35 jaar oud is. Het blad is door de loop der jaren veranderd, waar het nu als doel heeft om vast te leggen wat nergens anders wordt besproken. Zo is ook het levensverhaal van Henny Vonk aan het licht gekomen.

Hoe is Henny Vonk tot jou gekomen?
Mijn fascinatie voor Henny Vonk begon in mijn studententijd. Ik ontdekte een LP van Banten, een groep die Vonk in 1971 begon. Haar manier van zingen sprak meteen tot mij. Ze is echt fenomenaal. Ik luisterde veel naar platen van Chris Hinze, fluitist, waar Vonk ook mee in de band heeft gezeten. Je hoorde dat ze haar stem kon inzetten als instrument; dat maakte haar zo bijzonder. Ik kwam er gaandeweg achter dat ze ook basgitaar speelde. Het was fusion- en funk-achtige muziek die in Nederland niet veel is gemaakt. Henny Vonk is in de vergetelheid geraakt. Ik wilde meer over haar te weten komen en bemachtigde haar adres in Amsterdam, belde op, fietste langs, maar er werd nooit opgenomen of open gedaan. Henny bleef interessant, maar ik kon er op dat moment niets mee doen.

Uiteindelijk hebben jullie toch de beschikking gekregen over delen van haar muzikale nalatenschap. Hoe is dat uiteindelijk gegaan?
In 2022 werd opeens haar archief aan ons aangeboden door haar bewindvoerder. Henny kampte al jaren met mentale gezondheidsproblemen en haar dementie maakte dat zij niet meer op zichzelf kon wonen. Zij verhuisde naar een verzorgingstehuis voor mensen met een artistieke achtergrond en kon maar weinig meenemen. Wij waren ontzettend dankbaar dat haar spullen aan ons werden aangeboden.

Na al die jaren interesse werden dan nu haar materialen in je schoot geworpen. Hoe komt dat materiaal dan naar het archief toe?
Haar materiaal stond in het Odensehuis in Amsterdam, een plek voor mensen met beginnende dementie of geheugenproblemen. Dat is door ons opgehaald en in de collectie opgenomen. Toentertijd was ik tegelijkertijd op zoek naar een opname van vibrafonist Bobby Hutcherson en tenorsaxofonist Harold Land. Tijdens die zoektocht stuitte ik op een opname van het Henny Vonk Quartet op het Internationaal Jazz Festival Loosdrecht in 1971. Dat was van zo'n goede kwaliteit; we besloten het uit te brengen. Niet alleen maakte Henny muziek, ze schreef ook gedichten. Binnenkort zal er ook een film over Henny verschijnen. We hebben geprobeerd om dat oude 'dode' materiaal op de planken weer tot leven te brengen, zodat het weer kan spreken tot een nieuw publiek.

Wat hoop je dat er met dit verhaal van Henny Vonk zal gebeuren?
De vreugde van het kunnen delen. Dat we hiermee de canon van de Nederlandse jazz aanvullen met deze vrouw van kleur. Ze bestreed met het maken van muziek haar demonen en zong in die tijd al over onderwerpen die nog steeds relevant zijn. Daarmee laat je in dit geval jazzgeschiedenis herleven en hoop je dat mensen hiermee kunnen zien en horen hoe bijzonder Henny was – en nog steeds is.
Het album Feeling Free met opnamen van Henny Vonk uit 1967, 1969 en 1971 is begin oktober op het NJA Label uitgebracht. De film Rerootin' Henny Vonk van Rinske Bosch en Annelies Kruk gaat in december in het Ketelhuis (Amsterdam) in première.

Vergeten meesterwerken

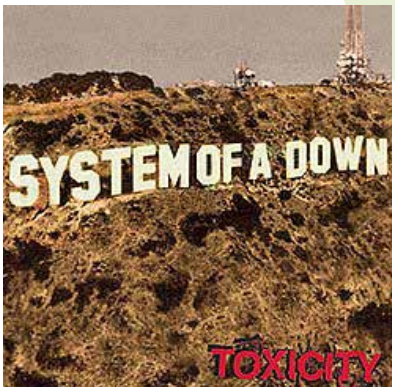
In de serie vergeten meesterwerken duiken we in de diepste krochten van de popmuziek. Totaal vergeten prachtplaatjes uit onverwachte hoek, opgedoken uit de donkerste hoeken van de kringloopwinkel.

GRIN – 1+1 (1972)
In 1970 dook opeens de naam van Nils Lofgren op, als pianist op Neil Youngs After The Gold Rush. Die was erg onder de indruk geraakt van Lofgren en zijn band Grin, een lokale sensatie in Washington D.C. Meedeinend op Youngs succes, kreeg Grin dan ook de kans in 1971 te debuteren met hun ijzersterke titelloze debuut, met Young en Crazy Horse hoorbaar aanwezig. Op opvolger 1 + 1 bleek echter pas echt het talent van de driemansformatie. Om Lofgrens' veelzijdigheid te benadrukken, was er een Rockin' Side en een Dreamy Side. Op die eerste veel gitaarwerk, Byrds-achtige jingle-janglepop (White Lies) en het tegen de hardrock hangende Moontears. Op de dreamy side lag echter Lofgrens' echte kracht. Net twintig bij het uitkomen van de plaat wist hij perfect de romantiek van de jeugd te vangen, vol onzekerheden, verliefdheid en gemiste kansen. Nooit wist iemand het kwijtraken van een telefoonnummer zo te bezingen als in Lost A Number. Grote troef was de dubbele leadzang, naast Lofgren drummer Bob Berberich. Commercieel gezien werd het vreemd genoeg niks, en hoewel ze het nog twee albums lang probeerden, was de magie verdwenen. Lofgren hield er natuurlijk een prima carrière aan over. Van Berberich en bassist Bob Gordon werd slechts sporadisch nog wat vernomen, waarbij die laatste ons inmiddels is ontvallen. (Jurgen Vreugdenhil)

JORN'S KWARTEEUWTJE

Dit jaar vieren een flink aantal albums hun kwarteeuwig bestaan. Jorn (Concerto) blikt terug op de meest toonaangevende platen uit 2001. Samen met schrijvers van de Mania selecteert hij elke maand een plaat, met in deze editie…

SYSTEM OF A DOWN
Toxicity
(Sony)
Het lijkt alsof er de laatste jaren een hernieuwde waardering is ontstaan voor System of a Down's Toxicity. Inmiddels mag de plaat wel een klassieker genoemd worden. Midden in het nu-metaltijdperk van 2001 leverde het album hit na hit af, waaronder het iconische Chop Suey! en de aanstekelijke zin: "I cry when angels deserve to die." Toch heeft Toxicity de tand des tijds beter doorstaan dan het werk van veel genregenoten. Dat zit in de muzikale eigenzinnigheid en creativiteit: het is theatraal, humoristisch en politiek geëngageerd tegelijkertijd. Op opener Prison Song valt de Armeens-Amerikaanse band direct met de deur in huis met een betoog tegen het Amerikaanse gevangenissysteem. Muzikaal balanceert het viertal op het randje van pure waanzin. De band excelleert met downtuned riffs, grillige songstructuren en invloeden uit traditionele volksmuziek. Drummer John Dolmayan houdt je scherp met plotselinge tempowisselingen, terwijl Serj Tankians manische zang overgaat van bezwerend gefluister naar operatiche uithalen. Afgewisseld met melodieuze rustpunten als Aerials en ATWA, maakt juist die combinatie van ernst en anarchie Toxicity nog altijd relevant. (Lotte Borst)

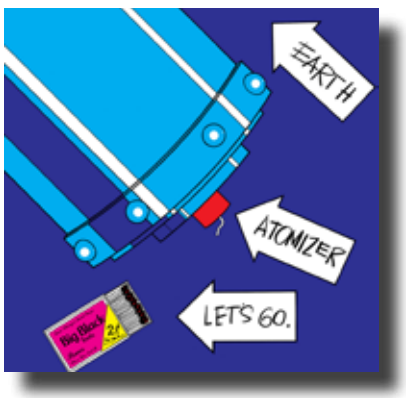
SONIC NURSE
SELECTS

Sonic Nurse is een onafhankelijk platform voor nieuwe muziek. In een tijd waarin de consumptiemaatschappij overheerst en het nieuwste van het nieuwste domineert, richt Sonic Nurse zich niet vanzelfsprekend op kersverse releases, maar op alle muziek. Het platform - in de vorm van een maandelijkse, gratis nieuwsbrief - bespreekt albums die gehoord moeten worden door een groter publiek. Voor de Mania licht Sonic Nurse elke maand releases uit. Op zoek naar meer muzikale inspiratie, ver weg van je eigen algoritmes? Abonneer je via sonicnurse.nl.

THE NEW EVES – THE NEW EVE IS RISING
Op hun debuutplaat (2025) herinterpreteert de all-female band The New Eves uit Brighton de Engelse folk mythologie vanuit vrouwelijk perspectief. Ze behandelen onderwerpen als natuur en religie, maar ook technologie, waarbij ze teruggrijpen op Donna Haraway's cyborgfeminisme. De vier bandleden spelen allemaal verschillende instrumenten, van drums en cello tot viool en fluit. Ook zingen ze alle vier. Tezamen of om de beurt, in harmonie, of juist dissonant. Zelf noemen ze het "Hagstone Rock", naar de heksenstenen uit de folklore en hun fascinatie voor de "hag", de heks of het vrouwelijke mythische wezen. Een van de meest indrukwekkende en energieke bands van het moment. Ga ze live zien!

folklore | punk | mythologie | freak folk | Hagstone Rock

BIG BLACK – ATOMIZER
Atomizer (1986) is het eerste studioalbum van de Amerikaanse band Big Black, onder leiding van Steve Albini. Hoewel de band bekendstaat om zijn agressieve geluid – met metaalachtig kletterende gitaren en een Roland-drummachine – is Atomizer eigenlijk een verrassend melodieus album. Big Black stond afkeurend tegenover liefdesliedjes en verkoos geweld als hoofdonderwerp van hun nummers, vaak gezongen vanuit het perspectief van de dader. De band had een zekere fascinatie voor menselijk gedrag dat verder gaat dan opvoeding en moraal: mensen die gehoor geven aan hun driften. Big Black associeert authenticiteit met het slechtste in de menselijke ziel, zoals Simon Reynolds het zo treffend verwoordt in zijn nieuwste boek "Still in a Dream: Shoegaze, Slackers and the Reinvention of Rock, 1984-1994" (TIP!).

industrial | hardcore punk | noise | Steve Albini

De krenten uit de pop

De muziekblog de Krenten Uit De Pop bestaat sinds 2009.
Iedere week wordt uit het aanbod van nieuwe releases een aantal albums geselecteerd die 'krenten uit de pop' mogen worden genoemd. Deze worden op de blog gerecenseerd.
De blog beperkt zich niet tot een genre, maar bespreekt alles van roots tot pop en van jazz tot rock.

Door: Erwin Zijleman

Grey DeLisle – Don't Turn Around
Grey DeLisle liet na het album Iron Flowers uit 2005 lang niets van zich horen als muzikante, maar de afgelopen jaren brengt ze het ene na het andere klassieke countryalbum uit en ook Don't Turn Around is weer een uitstekend album. Het is een album dat in eerste instantie vooral nostalgische gevoelens oproept, want Grey DeLisle maakt countrymuziek die herinnert aan muziek uit vervlogen tijden. Het levert wederom een fraai album op met gloedvolle klanken, prachtig snarenwerk en de fantastische stem van Grey DeLisle, die associaties oproept met de grote countryzangeressen uit het verleden. (Erwin Zijleman)

Sadurn – The Underworld
Bandjes die folk en country vermengen met wat ruwere indierock zijn er momenteel in overvloed, maar ze zijn lang niet allemaal zo goed als Sadurn. De band uit Philadelphia is ondanks een uitstekend debuutalbum nog een goed bewaard geheim, maar dat moet maar eens gaan veranderen nu het tweede album van de band is verschenen. Radiator, het debuutalbum van Sadurn, was heel goed, maar het deze week verschenen The Underworld is nog veel beter. Het gitaargeluid is nog wat mooier en de stem van Genevieve DeGroot komt, mede door het nodige persoonlijke leed in de afgelopen jaren, nog wat harder binnen. (Erwin Zijleman)

Mariecke Borger – Unravel
Mariecke Borger had al twee prachtige albums op haar naam staan, maar ze maakt nog wat meer indruk met haar derde album Unravel, dat de concurrentie met de beste rootsalbums van het moment, nationaal en internationaal, makkelijk aan kan. De songs op het nieuwe album van Mariecke Borger zijn ijzersterk, de veelkleurige muziek is echt prachtig, de invloeden uit de folk en country klinken warm en authentiek en haar zang is nog wat indrukwekkender dan op de vorige albums. Op Unravel doet Mariecke Borger echt alles goed, wat een prachtig album vol internationale allure oplevert. (Erwin Zijleman)

ROLLING STONES

FOREIGN TONGUES, LOOSE LIPS

Deluxe edition featuring 5 brand new bonus tracks

Available as 1LP (+CD) and 2CD

UNIVERSAL

UNIVERSAL MUSIC

MUSIC LEGENDS

REISSUES

BJÖRK
Björk Orkestral with the Hamrahlíð Choir (Live at Harpa Hall, Reykjavík)
Wat is het toch jammer dat Björk Nederland zo weinig aandoet qua liveoptredens! Dat gemis voel je extra als je het concert van Björk uit 2021 in Reykjavik beluistert. Een uniek concert dat helemaal gedragen wordt door de vocalen van Björk en de 1000 en 1 stemmen, een van de belangrijkste koren uit IJsland. Bekende nummers verschijnen in nieuwe uitvoeringen soms monumentaal, soms fragiel, maar altijd onmiskenbaar Björk. Naast lp en cd ook verkrijgbaar als Blu-ray en dvd, zodat je tevens kan genieten van de fraaie kostuums en voordrachten van deze IJslandse queen. (Frank de Bruin)

BOARDS OF CANADA 👍
Hi Scores
(Warp)
Als je met Inferno een van de beste platen van 2026 aflevert, is het begrijpelijk dat het oudere werk van Boards of Canada ook weer in de picture staat. Na eerst een EP in eigen beheer uit te geven, is Hi Scores hun eerste EP die ze via een contract met Skam Records uitgaven. Vroeg werk dus van de Schotse broers Marcus & Michael Sandison, nog voor ze bij Warp tekenden. Je hoort hier al de uit duizenden herkenbare sound van downtempo elektronische muziek, ambient en IDM. Zes nummers van in totaal iets meer dan een half uur Boards of Canada. Mooie, gevoelige, organische nummers om heerlijk op weg te dromen. Twee jaar later kwam de doorbraak voor de broers met het uitbrengen van hun eerste officiële album Music Has the Right to Children. Dit album werd door zowel het publiek als de pers buitengewoon goed ontvangen. Echter, op Hi Scores hoor en voel je dat de kwaliteit van Boards of Canada in zijn vroegste vorm al bijzonder was. (Frank de Bruin)

BON IVER
22, A Million
In 2016 shockeerde 22, a million menig Bon Iver-fan. Op dit derde album hoorden we niet alleen de gebruikelijke indiefolk-instrumenten, zoals de akoestische gitaar, maar ook veel elektronische invloeden zoals synthesizers, hevige distortion en digitale vocoders. Ook zijn er op het album bijna geen drums te vinden, zijn alle titels cryptisch en worden er veel samples gebruikt van niet-eens-zo-oude nummers, zoals de 'Iron Sky'-sample op het prachtige '33 "GOD"'. Hoewel gewaagd, is het experiment genaamd 22, a million keihard geslaagd. (Steven van Gammeren)

DANNY BROWN
Atrocity Exhibition
Ontwrichtende beats, avant-gardistisch gitaarwerk en beklemmende samples: het zijn geen gebruikelijke instrumentals voor een hiphop-album, maar een treffende weerspiegeling van Danny Browns geestestoestand in 2016. De Amerikaanse rapper kampte met een drugsverslaving, had moeite met zijn groeiende bekendheid en raakte zo verstrikt in een spiraal van zelfdestructie. Het leidde tot Atrocity Exhibition, een zwaarmoedige plaat waarmee hij ons rondleidde door de donkere kamers van zijn ziel, soms met hulp van gastartiesten als Kendrick Lamar, Earl Sweatshirt en Kelela. (Laurence Tanamal)

deel 24

hip hop history

DIGGING IN THE CRATES – A Hiphop History In deze rubriek duiken we maandelijks in de rijke geschiedenis van een cultuur die in haar toch korte bestaan al vele gezichten en nog meer bijzondere verhalen heeft gekend. Deze editie...

PETE ROCK - Soul Survivor

We nemen je in deze HipHop History mee terug naar het jaar 1998, naar één van de allerbeste zogenaamde 'producers-albums'. Het met supersterren gelardeerde 'Soul Survivor' van Pete Rock. Deze producer (en bij tijd en wijle MC) reeg grote successen aaneen begin jaren 90 samen met zijn highschool-kameraad CL Smooth. Ze brachten twee classic albums uit: 'Mecca and the Soulbrother' en 'The Main Ingredient'. Beide albums doorspekt van soulvolle producties die echt het handelsmerk zijn geworden van producer Rock, jazzy drums en vooral veel blazers. De mannen kregen bonje en gingen beiden hun eigen weg, waarbij Pete Rock toch wel echt iets succesvoller is gebleken. Zijn magnum opus is deze plaat, waarop hij de hulp inriep van de allergrootste namen binnen het genre op dat moment. Wat te denken van Wu-Tang Clan, Big Pun, MC Eiht, Large Professor, Black Thought, OC, ONYX, the list goes on and on... En wat nu zo ontzettend knap is? Pete Rock verstaat de kunst om elke rapper te laten shinen binnen zijn eigen sound en flow. We hebben het hier over typische East Coast-artiesten zoals Big Punisher en Wu-Tang Clan, maar tegelijkertijd zet Pete Rock kenmerkende West Coast-rappers zoals MC Eiht en Kurupt (op de waanzinnige albumopener 'Tru Master'!) geweldig in de spotlights. En dat is razend moeilijk, omdat die stijlen zo enorm verschillen van elkaar, maar verbazingwekkend genoeg weet hij er ook nog eens een samenhangend geheel van te maken! Superlatieven schieten wat mij betreft te kort; dit album vangt voor mij perfect de tijdgeest van de hoogtijdagen van de hiphop. Deze plaat hoort dan ook thuis in elke platencollectie als je jezelf een hiphopliefhebber noemt. Verplichte kost! (Dirk Monsma)

EVA CASSIDY
Jazzed
Eva Cassidy spreekt met Jazzed wederom tot je hart en laat je muziek voelen. Dertig jaar geleden verliet ze deze wereld en liet ze haar kunst en muziek voor ons achter. Velen kennen haar van het beroemde compilatiealbum Songbird, dat twee jaar na haar overlijden werd uitgebracht. Weinig zangeressen zingen zo waarachtig. Je voelt de blues, de hoop, de gebroken harten, het verlangen. Met recht kun je haar nummers tranentrekkers noemen in de puurste vorm. Eva liet zich niet vangen in één stijl en zong zowel jazz, blues als folk. Hoe krachtig haar stem overeind blijft en door alles heen snijdt, horen we op deze nieuwe compilatie. Postuum onder haar zang geschreven jazzarrangementen laten je wederom horen hoe veelzijdig en uniek haar stemgeluid is. (Vera Verwoert)

GILES COREY
Giles Corey
Dan Barrett is medeoprichter van de experimentele post-punkband Have a Nice Life en maakt solo muziek onder de naam Giles Corey. Op zijn zelfgetitelde album uit 2011 zong hij openhartig over zijn depressie en suïcidale gedachten. Soms in metaforen, soms met pijnlijk directe teksten als "I want to feel like I'm asleep". Hierbij begeleidde hij zichzelf met enkel een akoestische gitaar, piano en simpele drumslagen. Door de galmende productie en angstaanjagende samples lijkt zijn muziek echter uit een andere wereld te ontsnappen. (Laurence Tanamal)

CRO-MAGS 👍
Age of Qaurrel: 40 years of Quarrel
(Suburban)
Hardcore lijkt aan een heropleving bezig, mede dankzij bands als Turnstile. Een mooi moment om stil te staan bij een van de grondleggers van het genre: CRO-MAGS. De band ontstond in 1981 rond de toen pas 14-jarige Harley Flanagan, destijds drummer bij The Stimulators. In 1982 nam hij de eerste demo's op, die uiteindelijk de basis vormden voor het invloedrijke album Age of Quarrel uit 1986. Met The Age of Quarrel: 40 Years of Quarrel wordt nu stilgestaan bij dit legendarische debuut. Daar zit een bijzondere geschiedenis achter: de oorspronkelijke muzikanten ontvingen namelijk nooit royalties voor hun werk. Flanagan probeerde jarenlang de originele bezetting bijeen te brengen om de rechten terug te krijgen, maar zonder succes. Veertig jaar later krijgen de makers via ASCAP en BMI eindelijk betaald. De resterende opbrengst gaat naar goede doelen. "Love wins, my quarrel is over.", aldus Flanagan. (Lotte Hurkens)

JEREMY CUNNINGHAM, DUSTIN LAURENZI & PAUL BRYAN
A Better Ghost
Cunningham (o.a. Resavoir) en Laurenzi (Bill Callahan's laatste plaat), twee graag geziene creatievelingen uit de Windy City, maakten met Los Angeleno Paul Bryan een

QUEEN
Budapest
(Sony)
3LP, 2CD, Blu-ray

Het was 1 van de meest legendarische tours van 1986: The Magic Tour van Queen. Het bleek achteraf ook de laatste tour te zijn die de band zou ondernemen met Freddie in de gelederen. Deze show, opgenomen achter het IJzeren Gordijn in Hongarije, vond plaats tegen het einde van de 26 data tellende concertreeks. Hoewel het concert eerder al op dvd uitgebracht werd onder de noemer Hungarian Rhapsody, is deze geremasterde uitgave meer dan de moeite waard. Naast dat de show nu ook op cd, lp en blu-ray uitgebracht is, is hier een band op de toppen van haar kunnen te horen. Mede doordat Queen nagenoeg dezelfde setlist hanteerde voor deze tour, is de band fantastisch op elkaar ingespeeld en spat de spelvreugde uit je speakers. Met een charismatische frontman als Freddie Mercury — die het publiek als geen ander weet te bespelen en een setlist louter bestaande uit hits — is dit een must-have-release voor de fans in een bijzonder jaar voor de fans van Queen en Freddie Mercury. Dit jaar is het 35 jaar geleden dat hij overleed; hij zou 80 zijn geworden. Een prachtig eerbetoon! (Emiel Schuurman)

negental composities die tijd en ruimte overschrijden. Letterlijk, daar Laurenzi zijn stukken in stuurde vanaf zijn tour met Bon Iver en Bryan zijn (synth)-baslijnen arrangeerde vanuit zijn Tinseltown. Dat A Better Ghost zo coherent, emotioneel gelaagd en soms zelfs transcendentaal klinkt, is daarmee des te knapper. Pure jazz, maar met een grote rol voor de OP-1 Synth. With What We Have en afsluiter The Way We Remember transporteren je naar een andere wereld, zo mooi. (Stef Mul)

EELS
Beautiful Freak
In 1996 maakten we pas echt kennis met Mark Oliver Everett, die al een paar soloalbums op zijn naam, dan wel zijn alter ego E, had staan. Met Eels, waarvan hij het enige constante bandlid bleek, vond hij de vorm waarin hij al zijn ideeën kwijt kon. Dat er nogal wat waren, kwamen we pas later achter, maar met de indie-achtige pop van 'Novocaine for the Soul' en 'Susan's House' kregen we een eerste portie. Nu heruitgebracht met B-kantjes, remixen en andere rarities uit zijn begindagen. (Jurgen Vreugdenhil)

GALLOWS
Orchestra of Wolves
Nu was dit debuutalbum van het Engelse hardcore/punkgezelschap Gallows destijds in 2006 al een binnenkomer van jewelste; deze geremasterde versie klinkt zo mogelijk nog strakker en feller. Wat deze heruitgave nog interessanter maakt, zijn de vele bonus-, demo- en onuitgebrachte nummers. Daarnaast zijn de 6 bonus live tracks opgenomen tijdens een BBC-radiosessie zeer de moeite waard en laten ze het heerlijke rauwe livegeluid van de band horen. Zo hoort een heruitgave gedaan te worden! (Emiel Schuurman)

HET GOEDE DOEL
Samengepakt
Samen met Doe Maar, Toontje Lager en de Frank Boeijen Groep behoorde Het Goede Doel tot de toonaangevende bands van de Nederpop in de jaren tachtig. Na het uiteenvallen van de groep in 1991 keerden Henk Westbroek en Henk Temming een aantal keer terug, zonder het succes van de beginperiode te evenaren. Maar gelukkig kunnen we blijven genieten van de vele hits van de band, tijdloze nummers als België (Is er leven op Pluto?), Vriendschap, Hou van mij en Eenvoud. In de nieuw verschenen verzamelbox Samengepakt (18 cd's!) komen ze allemaal voorbij: alle studio- en livealbums, aangevuld met b-kantjes, niet eerder uitgebrachte demo's en liveopnames, een boek met verhalen en anekdotes, een boek met originele songteksten en een fotocollage van William Rutten. Een prachtige compilatie! (Godfried Nevels)

JEAN-MICHEL JARRE
Oxygène
In 1976 brak Jean-Michel Jarre door met Oxygène, een vernieuwend album dat hij volledig met synthesizers, drumcomputers en bandrecorders opnam. Dit deed hij niet in een dure studio, maar in de keuken van zijn appartement in Parijs. Het album bestaat uit zes delen die dromerig in elkaar overlopen. Elk deel vormt echter een uniek universum met zijn eigen memorabele melodielijnen; Oxygène Pt. 4 werd zelfs een hit. Zijn invloed gaf zo zuurstof aan een nieuwe generatie elektronische muzikanten. (Laurence Tanamal)

MACHINE GIRL
The Ugly Art
Machine Girl's vierde album The Ugly Art knalt van begin tot eind uit elkaar van de energie. Zorg dat je goed uitgerust bent en stevig hebt ontbeten voor je luistert! Dankzij drummer Sean Kelly klinken ze hier voor het eerst echt als een band: muziek waar je zowel op kan raven als op kan moshen. Een gevoel van frustratie bindt de plaat samen: van antigentrificatie-anthems tot rauwe zelfhaat. Met deze reissue is dit manische album eindelijk verkrijgbaar op vinyl, inclusief nieuw hoesontwerp. (Lotte Borst)

THE MARS VOLTA
Lucro Sucio; Unfinished Business
Hoeveel onrust schuilde er eigenlijk in het ingetogen studioalbum Lucro Sucio; Los Ojos del Vacío? Live barsten de composities open. Gitaar, toetsen en saxofoon buitelen over elkaar heen, terwijl een fenomenale ritmesectie alles bijeenhoudt. Cedric Bixler-Zavala zingt indrukwekkend: voller, warmer, soms zelfs soulful, maar nog altijd met een duizelingwekkend bereik. De muziek zwelt aan, valt stil en neemt telkens onverwachte wendingen. Er gebeurt ontzaglijk veel per seconde, zonder dat het vermoeit. Integendeel: dit is muziek om heerlijk in te verdwijnen. Een fantastisch opgenomen livealbum dat blijft verrassen. (Wim Koevoet)

GIGI MASIN
Wind (40th Anniversary Edition)
Zoals zijn muziek eerder ruimte schept dan opeist, leek de Venetiaanse ex-radio dj en theaterregisseur Gigi Masin zich lange tijd liever te verstoppen achter de coulissen. Pas toen hij in Amsterdam Jonny Nash en Marco Sterk (inmiddels vaste prik op de grootste festivals als Young Marco) ontmoette en met hen de ambient-supergroup Gaussian Curve vormde, werd ook zijn oudere werk ineens weer herontdekt. Gelukkig maar, want al vanaf zijn debuut Wind bestaat dit uit de fijnste synthesizer-klanken die doen voelen alsof je ligt op een herfstige deken van bladeren. Door trompetten, saxofoons en zijn spaarzame, hese stem is zijn minimal net jazzy en lyrisch genoeg om te blijven verrassen. Een vergeten meesterwerk dat een fijne Numero Group-behandeling krijgt voor z'n 40e bestaansjaar! (Stef Mul)

MASAYOSHI FUJITA
Forest of Tranquility
(Erased Tapes)
Wat beter te nemen naar een ongerept eiland dan muziek die minutieus is ontworpen voor de helende, rustgevende werking van een woud? Fujita werd in 2025 uitgenodigd om het groene hart van het onrustige Osaka te voorzien van een sonische laag die de bezoekers verder helpt in hun zoektocht naar een reset van hun drukke levens. Een stukje stilte voor de ziel, bezinning van de onderbuik en defragmentatie van het brein. De vibrafonist, die zijn instrument in het verleden al vaker ver voorbij zijn klankenpalet deed klinken door metalen, folie en andere materialen op de staven te plakken, bezocht de Japanse blauwe, gezaagdbladige en kurkeiken, waterbassins en een vijfer en schreef zeven betoverende natuurcomposities. Eerbiedig aan het typisch Japanse kankyō ongaku (omgevingsmuziek), vertaalde hij zo het indrukwekkende bos naar vibrafoon, marimba, diverse blaasinstrumenten en spaarzame strijkers. Opener Portal to the Universe slokt je meteen volledig op, alsof je door een dikke heg vol bloesem en bladeren stapt. Met het titelnummer, Light, Wind and Water en Komorebi Dance (een Japanse term die verwijst naar het overmeesterende effect dat zonlicht door de bladeren in een bos heeft op de mens) dwaal je verder af. Dieper het woud in. Zonder de wil om ooit nog terug te keren. Masayoshi Fujita verstaat de kunst van de kankyō ongaku en wijst de weg. Terug naar de natuur. Weg van de steden, technologie en digitale media. Ik kan het iedereen aanraden af en toe mee te dwalen door de Forest of Tranquility, zeker als dergelijke bossen en andere natuur ver te zoeken zijn. (Stef Mul)

Desert Island Disc

AIR
Coffret, Moon Safari & Virgin Suicides Redux
(Warner)
4CD, LP coloured & LP coloured LTD
Hoeveel bekende muzikale Franse duo's zouden er eigenlijk bestaan? Muziek waarbij elektronica met akoestische instrumenten wordt gecombineerd en dansbare pop met easy listening. Uit het niets leek daar rond 1998 een nieuw duo op te staan en Europa omarmde hen meteen.
Liefhebbers van Air komen zeker aan hun trekken. Meerdere uitgaves worden op de markt gebracht. De heren Dunckel en Godin braken met hun herkenbare elektronische klanken eind jaren negentig direct door. Na het uitbrengen van debuutalbum 'Moon Safari' wordt door de recensenten gestrooid met lofuitingen. Het luisterende publiek haakte aan, want de verkoopcijfers waren meer dan goed te noemen.
Hits als 'Sexy Boy' en het sfeervolle 'All I Need', voorzien van goede videoclips destijds, spraken een breed publiek aan. De dromerige synthesizergeluiden waren enerzijds dansbaar, maar lieten je ook wegmijmeren. De plaat wordt nu op speciaal oranje vinyl uitgebracht. Om direct meer van de band te ontdekken en te beluisteren, is ook de boxset optioneel. Deze telt vier cd's. Naast Moon Safari zijn dat de soundtrack van de film Virgin Suicides, Talkie Walkie en 10.000 Hz Legend.
De muziek voor de film Virgin Suicides bestaat 25 jaar en dit is de aanleiding om een nieuwe uitgave te doen. Verwacht geen b-kantjes of opnames van concerten. Het betreft een nieuwe analoge mix van de nummers. De soundtrack geeft weer waar de mannen beroemd door zijn geworden: een fijne sfeer creëren. Air is een act waarbij wellicht het luisterplezier beter tot zijn recht komt uit je speakers dan vanaf een podium. De keuze is reuze in ieder geval. (Willem de Man)

MOIN
Moot!
Van post-industriële techno naar post-hardcore. Joe Andrews and Tom Halstead, van Raime, deden het. Met Moin knipogen ze naar de jaren negentig-muziek van Unwound, Slint en Fugazi. Ze rekruteerden de fantastische alleskunner-drummer Valentina Magaletti voor de kers op de taart. Met Moin maken ze gitaarmuziek die net zo hypnotiserend kan zijn als hun elektronische muziek. Erg indrukwekkend hoe je je als luisteraar kan verliezen in hun eindeloze riffs. Wat een unieke band. (Daan van Eck)

MOIN
Paste
Geloof me op mijn woord: Moin is een van de beste livebands op aarde. Het trio, bestaande uit technoduo Raime en jazzdrummer Valentina Magaletti, zorgen altijd voor een intense en hypnotiserende ervaring. Zie het als een soort Unwound of Slint, aangevuld met de avant-gardistische drums van Magaletti en doordrenkt met huiveringwekkende samples. Minutenlang een riff blijven spelen, steeds intenser. Een van de hoogtepunten in hun set is altijd het openingsnummer van dit album, 'No to Gods, No to Sunsets', en alleen daarom is Paste het al waard om in je collectie te hebben. (Daan van Eck)

MÖTLEY CRÜE
Too Fast for Love
Met Too Fast for Love, verschenen in 1981, stonden de rockers van Mötley Crüe aan de vooravond van de glammetal-periode die kort daarna vanuit de Sunset Strip in Los Angeles de wereld zou veroveren. Hoewel de grote doorbraak verderop in de jaren tachtig zou plaatsvinden, met Dr. Feelgood als meest succesvolle album, wist de band met Too Fast For Love een voorzichtige eerste stap in die richting te zetten. Ter gelegenheid van het 45-jarig jubileum wordt het debuutalbum van Mötley Crüe als remaster opnieuw uitgebracht. Voor de liefhebbers is ook een deluxe verzamelbox beschikbaar. (Godfried Nevels)

PINEGROVE
Everything So Far
Everything So Far is een van die albums die je direct naar de Amerikaanse coming-of-age-wereld teleporteert. De pijn, vreugde en zoektocht van de jeugd spatten uit dit album. Met maar liefst 21 nummers is het een complete compilatie van wat Pinegrove als band is. Het album verscheen in 2014, maar pas rond 2020 kreeg het, dankzij TikTok en Instagram en het succes van met name het nummer "Need 2", zijn verdiende plek tussen de "must listen" indie klassiekers. (Jos Mauro Witteveen)

SHIGEO SEKITO
Special Sound Series - Vol.2: The Word
Toetsenist Shigeo Sekito is een invloedrijke en legendarische muzikant die in de jaren 70 vooral in Japan bekend werd. Dit is het tweede deel van vier "Special Sound Series"-lp's, gemaakt voor Nippon Columbia tussen 1975 en 1977, waar hij vooral van bekend is. De naam van Sekito werd de afgelopen jaren ook in het westen ontdekt, mede door de melodie van "Word 2", die Mac DeMarco in zijn hit "Chamber of Reflection" gebruikte, en later door een sample van Travis Scott. Zo werd deze parel van een album op internationaal niveau bekend. (Jos Mauro Witteveen)

SIOUXSIE AND THE BANSHEES
Downside Up
Downside Up verscheen in 2004. Een boxset bestaande uit vier cd's met daarop 55 tracks, waarvan 49 B-kantjes. Destijds jubelend ontvangen, omdat de verzameling een mooie, alternatieve en vaak onderbelichte kijk geeft op de ontwikkeling van een van de belangrijkste postpunkbands van de eerste lichting. Nu, 22 jaar later, volgt een heruitgave op 5LP (voor het eerst op vinyl) en 3CD, met alleen de B-kantjes. De invloed van Siouxsie and the Banshees op punk, postpunk en gothic is groot, groter, grootst. De ontwikkeling die je de band op deze verzameling hoort doormaken, is in één woord geweldig. Verplichte en essentiële kost. (Marcel van Vliet)

JAMES YORKSTON
La Magnifica
(V2/Domino)
Met ondertussen een redelijk indrukwekkend oeuvre is het niet zo raar dat Domino het 25-jarig jubileum van James Yorkston op hun label viert. La Magnifica is een overzicht van bijna twintig liedjes die samen als hoogtepunten uit deze periode gelden. Aan het album werden wel twee nieuwe tracks toegevoegd, waaronder het levendige Hard Times Of Old Edinburgh. Verder bevat het prijsnummers zoals Summer Song, Tortoise Regrets Hare, Woozy With Cider, de titelsong van deze verzamelaar, en When the Haar Rolls In. Ook aan de meer recente samenwerkingen met The Second Hand Orchestra, Nina Persson en die met Johanna Söderberg werd gedacht. Zo ontvouwt deze collectie zich als een standaardwerk van een innemend en boeiend verteller, die met gevoel voor traditie prachtige, tijdloze liedjes schrijft. Mogelijk zal de Yorkston-kenner zich ondanks al deze pracht realiseren hoeveel moois er op deze plaat ontbreekt. Zo mag La Magnifica ook wat deuren openen naar de rest van zijn catalogus. (Corné Ooijman)

GORILLAZ REISSUES

GORILLAZ
Gorillaz
(Warner)
LP marbled LTD, MC
Het debuutalbum van Gorillaz verscheen in 2001 en groeide uit tot een enorm succes, met wereldwijd zeven miljoen verkochte exemplaren. Gorillaz is een bijzonder project van Damon Albarn, bekend van Blur, en kunstenaar Jamie Hewlett. Samen creëerden zij een virtuele band met vier fictieve bandleden. Met 'Clint Eastwood' scoorde Gorillaz direct een grote hit, gevolgd door meerdere succesvolle nummers. De combinatie van muziek, animatie en bijzondere videoclips bleek een schot in de roos. Ook de samenwerking met rappers en andere gastmuzikanten gaf het album een geheel eigen geluid. Bij Gorillaz draait het niet alleen om luisteren, maar ook om kijken en beleven. Juist die combinatie maakt de band zo uniek. Deze heruitgave is absoluut de moeite waard en zeker een aanrader. En ben je fan van Blur? Dan is Gorillaz beslist een (her)ontdekking waard! (Leendert Huntelaar)

GORILLAZ
Demon Days
(Warner)
LP marbled LTD, MC
Op Demon Days (2005) klinkt Damon Albarn alsof hij de rekening van alle menselijke ellende al heeft ontvangen. Verveeld, verdrietig, vermoeid en gekweld zingt hij zich door een wereld die op instorten staat. Maar wat een onweerstaanbare muziek levert dat op. Hiphop, dub, elektronica, soul en gospel buitelen over elkaar heen, terwijl de melodieën zich onmiddellijk vastzetten. De rappers brengen bravoure, het kinderkoor een bedrieglijke onschuld. Albarn zelf verdwijnt geregeld naar de achtergrond, zonder ooit de regie te verliezen. Zelfs Dennis Hoppers onheilspellende vertelling past naadloos in dit universum. Het orkestrale, bijna progressieve Every Planet We Reach Is Dead toont hoe ver de ambities reiken. De nummers vloeien dikwijls ongemerkt in elkaar over, waardoor de duizelingwekkende verscheidenheid een opmerkelijk coherent geheel vormt. Uiteindelijk tilt een gospelkoor het titelnummer boven de duisternis uit. Demon Days is dansmuziek voor een wereld in verval, maar weigert de hoop op te geven. Twintig jaar later klinkt het nog altijd verbluffend oorspronkelijk. (Wim Koevoet)

GORILLAZ
Plastic Beach
(Warner)
LP marbled LTD, MC
Op een kunstmatig eiland, opgebouwd uit het afval van de beschaving, verzamelt Damon Albarn een onwaarschijnlijke gemeenschap van muzikanten. Het wonderlijke is dat niemand als gast klinkt. Snoop Dogg, Lou Reed, Mark E. Smith en Bobby Womack zijn allemaal evenzeer Gorillaz. Plastic Beach klinkt minder grimmig dan Demon Days, maar de wereld die het beschrijft is minstens zo ontwricht. De muziek verleidt waar het onderwerp verontrust. Superfast Jellyfish maakt van consumptiewaanzin een aanstekelijk kinderliedje, terwijl Glitter Freeze elektronisch ontspoort. In Stylo scheurt Womacks soulstem dwars door de machines; in Cloud of Unknowing klinkt diezelfde stem bijna als een gebed. De titelsong roept de avontuurlijke, dreigende sfeer van The Clash's Sandinista! op. Albarn zelf ontroert met 'On Melancholy Hill', al had het fraaie 'Broken' ook op een soloplaat gepast. Alleen het niemendalletje 'Pirate Jet' stelt als afsluiter teleur. Een duizelingwekkend muzikaal universum waarin zelfs de tegenstellingen thuishoren. (Wim Koevoet)

The Punk Principle

Waar zijn we toch in godsnaam allemaal mee bezig? De politiek lijkt steeds meer een poppenkast te worden en de gemiddelde mens is de pineut. Geen toeval dat punk in al zijn vormen zijn renaissance doormaakt. De ene na de andere groep popt op uit de grond, zowel in Nederland als erbuiten, en oude vergeten raggers worden opgerakeld. Daarom lichten we vanaf nu iedere Mania een punk release uit. Een pagina om even lekker boos te zijn, op jezelf of alles en iedereen om je heen. Deze editie… Bad Brains.

BAD BRAINS - Are You Ready

OOR's Pop Encyclopedie van 1984 meldt: "Bad Brains: zwarte groep uit Washington D.C. Unieke combinatie van hardcore en reggae." Deze gortdroge omschrijving doet geen recht aan het kleurrijke en energieke Bad Brains. Begonnen als fusiongroep in 1977 (echt waar), veranderen ze na kennismaking met de muziek van The Ramones en Bob Marley van richting. Ze combineren de virtuositeit van fusion met de snelheid van punk en voegen daar reggae en later ook metal aan toe. Een uniek concept is geboren. De invloed van het rastafarisme en Positive Mental Attitude maakt ze extra onderscheidend in de nihilistische punkwereld. Ze spelen een rol bij het ontstaan van moshen dankzij de enthousiaste oproepen van zanger H.R. tijdens concerten tot "mashing up". Hun eerste album uit 1982 slaat in als een bliksemschicht. Rock for Light uit 1983 bevestigt hun status. Een hoogtepunt volgt in 1986 met I Against I.
Meer bands combineren (post)punk en reggae. Zo heb je in Engeland bekende voorbeelden als The Clash, The Slits en Public Image Ltd. Of wat dacht je van het ook volledig zwarte Basement 5, dat in 1980 het geweldige door Martin Hannett geproduceerde 1965-1980 uitbrengt. Maar niemand doet het als Bad Brains.

Nu verschijnt dus eindelijk de allereerste studio-opname op vinyl. De zes nummers werden in 1979 in één uur opgenomen in de Inner Ear Studios. De nieuwe mix is van Ian MacKaye (Minor Threat/Fugazi). Hierdoor ben je als luisteraar nog beter in staat om hun ontwikkeling te volgen. De basis is er, maar de Bad Brains van hun debuut liggen nog in de toekomst.

Luistertips: H.R.-Human Rights, Black Flag-Damaged, Discharge-Why?, Minor Threat-Out of Step, Germs-GI, Soul Glow-Diaspora Problems, 24-7 Spyz-Harder Than You, Fishbone-Truth and Soul (Marcel van Vliet)

Paradi

19 t/m 21.11.2026
Super-Sonic Jazz Festival
Paradiso

24.11.2026
Gong
Tolhuistuin

30.11.2026
EMF
Tolhuistuin

30.11.2026
Tank & The Bangas
Paradiso

07.12.2026
Kids with Buns
Bitterzoet

08.12.2026
Benny Sings
Paradiso

11.12.2026
Tonique & Man
Paradiso

13.12.2026
Xillan
Bitterzoet

13.12.2026
.multibeat
Tolhuistuin

15.12.2026
IBEYI
Tolhuistuin

17.12.2026
Michelle David & The Tones Festival
Paradiso

18.12.2026
MICH
Paradiso

13.01.2027
Zuco 103
Paradiso

17.01.2027
Sawyer Hill
Tolhuistuin

24.01.2027
Gallowstreet
Paradiso

29.01.2027
The Mary Wallopers
Paradiso

30.01.2027
The Mary Wallopers
Paradiso

31.01.2027
Radie Peat
Paradiso

02.02.2027
Heather Nova
Paradiso

17.02.2027
Wende
Paradiso

18.02.2027
Wende
Paradiso

19.02.2027
Wende
Paradiso

20.02.2027
Master Peace
Tolhuistuin

25.02.2027
New Cool Collective
Paradiso

10.04.2027
Absynthe Minded
Bitterzoet

www.paradiso.nl

GEZIEN

Optredens in binnen- en buitenlan gezien door onze medewerkers.

Slayyyter – Paradiso (19 oktober)
Het is een goede prestatie om je eerste concert in Amsterdam te openen met een hit van je laatste plaat. Na een kort, toepasselijk PRAYER-intro barstte DANCE… los en verscheen Slayyyter op het podium van het kerkelijke Paradiso. Met een passend decor en tussendoor twee gebedsintermezzo's, waaronder een duistere, demonische variant, was de setting helemaal compleet. De zaal zong vanaf de eerste tonen mee. Dat kwam ook goed uit, want door stemproblemen was de zang niet altijd even sterk. Maar dat mocht de pret niet drukken: het publiek nam het moeiteloos over. Dit was zonder twijfel dé avond van 2026 in Amsterdam. Achteraf bleek het ook een van de laatste Europese shows van deze tour, die kort daarna werd afgelast. Extra bijzonder dus, zeker voor een artiest die dezelfde week 20.000 tickets verkocht voor haar afsluiter in Madison Square Garden.
Vrijwel het hele album Wor$t Girl in America kwam voorbij, en dat was een feest. Persoonlijk hoogtepunt was de ultieme overgang van I'M ACTUALLY KINDA FAMOUS naar $T. LOSER. Ik kan blij sterven. Haar stem was aan het einde bijna verdwenen, maar na zo'n rave-avond vergeven we haar dat graag. Zodra Slayyyter weer naar Nederland komt: ga allen! (Laurens Elderman)

GE SPOT

Hele fijne nieuwe bandjes, superleuke nummers en meer moois...

(foto: Lisanne Lentink)

LE GUESS WHO FESTIVAL

Dichter, spoken-wordartiest en activist Aja Monet neemt dit jaar een deel van het programma van Le Guess Who? – een grensverleggend festival in Utrecht – voor haar rekening. De Amerikaanse artiest staat bekend om haar poëtische en maatschappelijk geëngageerde werk, waar thema's als identiteit, diaspora en verbondenheid een belangrijke rol spelen. Die interesses klinken door in haar muzikale selectie voor Le Guess Who?. Monet brengt artiesten samen die ieder op hun eigen manier culturele tradities combineren met vernieuwende geluiden. Hier belichten wij twee van die artiesten om te checken! Maar het LGW?-programma bast ervan uit zijn voegen, check deze vooral op hun website.

Alsarah & The Nubatones
Alsarah & The Nubatones, een van de door Aja Monet gekozen groepen, omschrijven hun eigen geluid als 'Oost-Afrikaanse retro-pop'. De groep ontstond vanuit gesprekken tussen de Soedanees-Amerikaanse singer-songwriter Alsarah en percussionist Rami El Aasser, over Nubische liederen van terugkeer en hedendaagse migratiepatronen. Die thematiek vormt nog altijd een belangrijke inspiratiebron. Met traditionele pentatonische klanken, ud, percussie en warme baslijnen creëert het collectief een bijzonder eigen geluid. Hun muziek is een zoektocht, maar ook een viering van de manieren waarop we veranderen, transformeren en groeien terwijl we proberen een nieuw leven op te bouwen.

ESINAM
De Belgische multi-instrumentalist ESINAM maakt muziek die zich niet gemakkelijk in een hokje laat plaatsen. In haar gelaagde composities vloeien akoestische instrumenten en elektronische producties in elkaar over. House, triphop en hiphop ontmoeten Afrikaanse percussie, psychedelische invloeden en soulvolle zang. Vooral het fluitspel geeft de muziek een bijzonder karakter, waarbij futuristische melodieën en complexe ritmes elkaar afwisselen. Culturele en muzikale invloeden smelten samen tot een mix van traditioneel en modern. Ze noemen het ook wel een klankmozaïek.

Interview

Untitled (Halo)

In het kader van de release van hun "selftitled" debuutalbum sprak ik de sympathieke Ariana Mamnoon (zangeres/bassiste) en Jack Dione (gitarist, zanger), bandleden van het uit Los Angeles afkomstige Untitled (Halo). Samen met Jay Are (beats, drumloops, zang) en Nicholas Noneman (gitaar, backing vocals) vormen zij deze veelbelovende "nieuwe" band, die ogenschijnlijk moeiteloos diverse genres (zoals elektronica, shoegaze, dreampop en indiepop) combineert en er een volledig eigen draai aan weet te geven. Zelf omschrijven ze hun muziek ook wel als "California Melancholia", waarbij de schaduwkant van het zonnige California beschreven en bezongen wordt.

(Door: Said Ait Abbou)

Allereerst gefeliciteerd met jullie nieuwe plaat. Jullie hebben eerder twee ep's uitgebracht. Kunnen jullie wat meer vertellen over hoe deze debuutplaat tot stand gekomen is en hoe het opnameproces verlopen is?
Ariana: "Bij veel van onze oude nummers kwam Jay met een beat of sample en bouwden we dit gezamenlijk uit tot een nummer. Op deze nieuwe plaat kwam iedereen met "iets" naar de studio (van gitaarriffs tot lyrics, van beats tot baslijnen). Het uitwerken van nummers doen we als band. Omdat ik de enige vrouw in de band ben, zing ik wat meer om contrast in zangklank te kunnen creëren".
Jack: "We hebben deze plaat gedurende de periode van een jaar echt gezamenlijk gemaakt. We hebben geleerd om op elkaars muzikale ideeën te vertrouwen en open te staan voor ieders input".

Hebben jullie de plaat zelf geproduceerd en gemixt?
Ariana: "Ja, vooral Nick en Jay zijn hier goed in. Iedereen in de band probeert en doet alles, maar op verschillende niveaus"
Jack: "We zijn allemaal betrokken bij het productieproces. Met name Jay heeft veel kennis van muziek en is een van de intelligentste mensen die ik ken. Hij kan goed het overzicht behouden".

Jullie zijn een jaar of zes bevriend. Jack, stel je komt met een geweldige gitaarriff naar de studio, maar de band vindt dat het nummer geen gitaar nodig heeft. Hoe ga je daarmee om? Kortom, hoe verloopt de samenwerking in de studio?
Jack: "We hebben geen ego's in de band en eigenlijk nooit een onoverkomelijk meningsverschil. Ik denk dat we daarom zo goed functioneren als band en vrienden zijnde. We weten dat het nummer centraal staat en niet de gitaarriff"
Ariana: "Dat is een goede vraag. Jack is een fantastische gitarist, maar we kijken altijd hoe we democratisch ieders ideeën en input in een nummer kunnen verwerken".
Wat zijn voor jullie de meest persoonlijke nummers op het nieuwe album?
Jack: "De samenzang en de tekst van Jay in 'You're going to jail now' raken me het meeste. Daarnaast vind ik de productiestijl en de sound van 'How to Make You Love (Stay)' erg geslaagd".
Ariane: "Als muziekliefhebber vind ik 'How to Make You Love (Stay)' en 'Diss' de uitschieters. Je voelt de mix van luchtigheid en beladenheid, wat kenmerkend voor onze muziek is, in deze twee nummers".

Jullie band heeft geen drummer. In de clip van single Easy Rider is er toch een drummer te zien. Gaan jullie live met een drummer spelen?
Ariana: "We spelen normaal met ons vieren. We gaan bij onze liveoptredens proberen om hier en daar een drummer mee te laten spelen en live drums in te passen. Het spelen met een drummer biedt meer mogelijkheid tot improviseren".
Jack: "In Easy Rider speelt inderdaad een vriend mee op drums. Jay maakt meestal de beats en de drumloops die we ook live spelen. Hij is hier creatief en gedreven in. Oude hiphop is hierbij een grote inspiratiebron".

Ik zag tijdens een interview met jullie op YouTube dat albums van Interpol (Ariana), Blink-182 (Jack) en Dirty Beaches (Jay) tot jullie favorieten behoren. Jack, zijn er nog andere bands die je inspireren bij je gitaarspel?
Jack: "Ja, Sonic Youth bijvoorbeeld. In het begin van de band speelde ik in veel verschillende gitaartunings. Op deze plaat speel ik meer in standard tuning, maar ik experimenteer nog steeds met verschillende gitaartunings en effecten".

Ariana, kunnen jullie volledig van jullie muziek leven?
Ariana: "Daar ben ik de laatste tijd veel mee bezig. Ik heb nog een baan, maar ik probeer van de muziek te leven".
Jack: "Ik heb, misschien te voorbarig, mijn baan (detailhandel) opgegeven en ben volledig met muziek bezig. Ik had het gevoel dat ik mijn tijd aan het verspillen was. We hebben allemaal zijprojecten om te blijven experimenteren en onze "creative juices" te laten stromen".
Ariana: "Nick en Jay hebben zich ook volledig op de muziek gericht".

Komt er een releaseparty van het album?
Ariane: "Jazeker, we hebben een "invite-only party" in een bioscoop. Daarnaast gaan we nog een avond dj-en en spelen we 2 shows in LA en New York".
Jullie zijn dit jaar in Europa geweest. Gaan jullie volgend jaar weer in Europa op tour?
Ariane: "We hebben dit jaar een aantal optredens in zalen en festivals in Europa gedaan. Dat is ons goed bevallen. Volgend jaar willen we aan nieuwe muziek gaan werken en zeker weer naar Europa komen. Waarschijnlijk in juni. We hebben dit jaar in Amsterdam gespeeld, maar bijna niks van de stad gezien. We hopen er snel terug te kunnen komen. Ik zou ook graag ooit een tour in Japan willen spelen".

Ik praat met Ariana en Jack na over hun vinylcollectie, de lekkere koffie bij Concerto en hoe creativiteit op nummer één staat. Ook over hoe commercieel succes een, uiteraard welkome, "bijzaak" is.

Untitled (Halo) is vanaf nu (o.a.) op vinyl verkrijgbaar en hopelijk volgend jaar weer live in ons land te zien. Houd ze in de gaten!

FILMS

Killer of Sheep (1977) - Charles Burnett
Muziek en film zijn onlosmakelijk verbonden. Niet alleen hebben componisten de meest prachtige muziek gemaakt, speciaal om filmscènes te vergezellen, maar sommige filmmakers zijn meester geworden in het gebruik van zogenoemde 'needledrops'. Hierbij wordt een bestaand (vaak populair) nummer op de perfecte manier ingezet in een filmscène. Charles Burnett was hierin meester. Maar dit was slechts een onderdeel van zijn legacy; hij was namelijk dé pionier van de zwarte onafhankelijke cinema in de jaren 70 en 80, met de L.A. Rebellion-beweging. Burnett leverde voor zijn afstudeerproject de film 'Killer of Sheep' in. De film volgt Stan, arbeider in een slachthuis, die woont in de wijk Watts in LA. De film vormt een zogenoemde 'slice of life', een hapje uit het leven van Stan. Een realistisch portret van het leven in een zwarte achterstandswijk, zonder nadruk op drugs en geweld, zonder actiehelden in de hoofdrol. Nummers van Paul Robeson, Cecil Grant, Earth, Wind & Fire, Elmore James en Dinah Washington bekleden zijn scènes. Er was destijds helaas niet genoeg budget om de film te distribueren. Maar het werd underground wel vertoond – en daar werd het een hit. Het is niet voor niks "de meest invloedrijke film die je nooit hebt gezien". Zo inspireerde Burnett hedendaagse regisseurs als Steve McQueen (12 Years a Slave), Barry Jenkins (Moonlight) en Spike Lee (Do the Right Thing). Amsterdamse bioscoop Eye brengt Killer of Sheep opnieuw uit in een 4K-restauratie van UCLA Film & Television Archive, Milestone Films en The Criterion Collection, gemaakt met de originele 16mm zwart-witnegatieven en originele geluidsbronnen. (Lotte Hurkens)

Killer of Sheep en meer films van Charles Burnett zijn 27 november – 23 december 2026 te zien bij EYE.

BOEKEN

GEORGE HARRISON - Het derde oog
Er zijn talloze boeken over The Beatles geschreven, maar slechts weinig door The Beatles. Onlangs kwam een door George Harrison vervaardigd boek uit. Uiteraard verscheen het postuum, want de jongste Beatle is al sinds 2001 niet meer onder ons. Zijn weduwe Olivia stelde uit de door hem nagelaten foto's en dia's het boek 'Het derde oog' samen. George was afkomstig uit een harmonieus lower-middle-classgezin. Naast muziek was hij van jongs af aan geïnteresseerd in fotografie. Zijn eerste fototoestel was een Pentax, later vervangen door een 'point-and-shoot-camera', een Olympus. Ook gebruikte hij een Polaroid SX-70. Het unieke van dit fotoboek is dat we The Beatles van binnenuit zien. Alle foto's dateren uit de periode 1963-1968. Ze worden gekenmerkt door een grote diversiteit. Van simpele snapshots tot experimenten met kleur en beeld (visooglens). En van portretten van personen uit de inner circle van The Beatles, zoals George Martin, Brian Epstein, Derek Taylor en Robert Freeman, tot straatscènes in onder meer de Verenigde Staten en India. We krijgen een goed beeld van hoe het The Beatles verging (in hotels tijdens tournees met gillende mensenmassa's en zwaaiende Beatles en vakanties (in onder meer de Stille Zuidzee). Het boek op groot formaat, dat is voorzien van een voorwoord door Olivia Harrison, bevat meer dan 200 foto's. (Peter Sijnke)

MARCEL RIJS - Kate Bush. De schijnwerper op haar songs
De Britse zangeres Kate Bush (1958) mogen we zondermeer als superster betitelen. Zij werd regelmatig mysterieus en spiritueel genoemd. Zelf was ze niet zo blij met dat etiket. Kate schuwde de publiciteit vanwege haar privacy. Ze is geen wereldvreemde kluizenaar, maar voelt zich niet verplicht steeds in de schijnwerpers te staan. Marcel Rijs, die eerder boeken publiceerde over Kim Wilde en het Eurovisie Songfestival, schreef deze eerste Nederlandstalige biografie van Kate Bush. Hij doet dat door chronologisch al haar songs te belichten. Die songs zijn nogal verschillend, zowel qua muziek als tekstueel. Soms betreft het heel persoonlijke teksten en in andere gevallen zijn het afgeronde verhaaltjes. Al vanaf haar 12de nam Kate eigen liedjes op. Zo schreef ze 'The Man with the Child in His Eyes' toen ze 13 was. David Gilmour geldt als haar ontdekker. In 1976 tekende ze bij EMI en in 1978 verscheen haar eerste lp (The Kick Inside). In 1979 maakte ze haar eerste (en enige) Europese tour. Kate Bush, van wie na 2018 geen nieuw materiaal meer verscheen, is een invloedrijke zangeres en componist van wie veel artiesten songs **opnamen. (Peter Sijnke)**

Blijf op de hoogte van alle filmnieuws, interviews en festivals! Word abonnee van Filmkrant

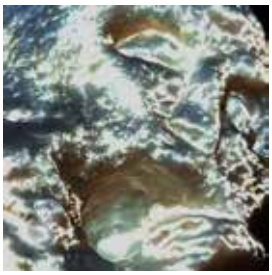
Ontvang een jaar lang de Filmkrant thuis. Stort €55,- of meer op rekeningnummer NL28 INGB 0005 3933 95 t.n.v. Stichting Fuurland te Amsterdam, o.v.v. 'nieuwe abonnee Mania' en vermeld je adresgegevens en e-mailadres

Hot Chip - A Long Way From Kansas
Alweer het negende studioalbum van Hot Chip: A Long Way From Kansas. Het is een verwijzing naar The Wizard of Oz (Dorothy) en de reis die nodig is om weer thuis en bij een gevoel van normaliteit te komen. Een gevoel van normaliteit is bij Hot Chip echter vaker ver te zoeken dan dichtbij.
De eerste single is al verschenen, met 'Random Violence' brengen ze een ode aan hun overleden vriend Keith McIvor, beter bekend als JD Twitch, de helft van het Schotse dj-duo Optimo. Hun verdriet dansen ze er echter uit op de dansvloer.

Lambrini Girls - No Refunds
Het activistische noise-punkduo Lambrini Girls liet al menig TERF, seksist en homofoob een poepie ruiken. Met No Refunds keren ze terug om een aantal moderne dystopische scenario's aan de kaak te stellen: genocide, fascisme, AI, abortusverboden en de 'manosphere'. Industriële punk vermengt zich op hun nieuwste album met catchy pop en een flinke scheut zelfspot. Blind kopen zou ik zeggen. Niet goed? Da's pech, geld weg!

Madra Salach - Gorta
Als iets dit jaar duidelijk is geworden, dan wel dat Ierland hét land is. De jonge honden van Madra Salach hebben live al ruimschoots overtuigd. Hooggespannen verwachtingen voor het debuutalbum zijn daarom niet misplaatst. Traditionele Ierse folk wordt in een hedendaags jasje gehesen op een smaakvolle en prachtige manier, met respect voor traditie, zonder te blijven hangen in het verleden. Precies zoals alleen Ieren dat lijken te kunnen! Aftellen tot januari, wanneer het debuutalbum uitkomt.

Bicep - Slug
De titel is een uitnodiging om verder te kijken. Bij het woord 'slug' denk je misschien aan een slijmerige slak. Maar wist je dat er ook prachtige, kleurrijke onderwaterslakken bestaan? (Niet dat landslakken niet mooi zijn!) Dit thema loopt als een rode draad door het album. De vertrouwde Bicep-ingrediënten van melancholie en euforie worden verder uitgewerkt en krijgen een nieuwe dimensie. Ook de lijst met samenwerkingen mag er zijn. Zo horen we Lauren Duffus & SOARR op 'Gas', Eartheater & Saskia op 'Ultra' en Kehina op 'Equarium'.

Everything But the Girl - Blue Reservoir
Voor wie Everything But the Girl al sinds de jaren '90 volgt, is de eerste single 'Young and Dumb' misschien pijnlijk (en prachtig) herkenbaar. De comebackplaat Fuse leunde sterk op elektronica, maar Blue Reservoir lijkt juist weer stripped-back: met Latijns-Amerikaanse invloeden en Britse folkblues. Op de plaat worden Thorn en Watt bijgestaan door onder anderen bassist Rex Horan, drummer Evan Jenkins en percussionist Fabio de Oliveira. Ook hun zoon Blake Watt, die deel uitmaakte van de livebezetting, is op de plaat te horen.

BINNENKORT *BINNEN*

6 december
2 Chainz and Statik Selektah - Playaz Only Live Once
serpentwithfeet - Sentinel
Slayyyter - Wor$t Man in America
Morphine - Cocoon

11 december
Panda Bear - PB Band Live 25 at Power Station
Robbie Bennett - Steloken/Circulation
Ozzy Osbourne & Black Sabbath - Back to the Beginning

8 januari
Hot Chip - A Long Way From Kansas

15 januari
GIFT - Frenzy For The Thrill
Kacey Musgraves - Tex Mex Tapes
Lambrini Girls - No Refunds
Mei Semones - Howl
Soul Glo - Na I'm Gon Grab Allat
Madra Salach - Gorta

BESTEL NU IN EEN VAN ONZE WEBWINKELS

NO RISK DISC

BENTE
Dwars

GRAND CRU

PETER GABRIEL
o\i

LUISTER TRIPS

ARCA
XXXXX

2HOLLIS
Pirouette

ANE BRUN
I Thought We Were the Same

CIARÁN
Róisín

DO NOTHING
Friend World

MARI FROES
Esquina do SolCóndor

J. BERNARDT
Wild Swim

KOVACS
Static Tears

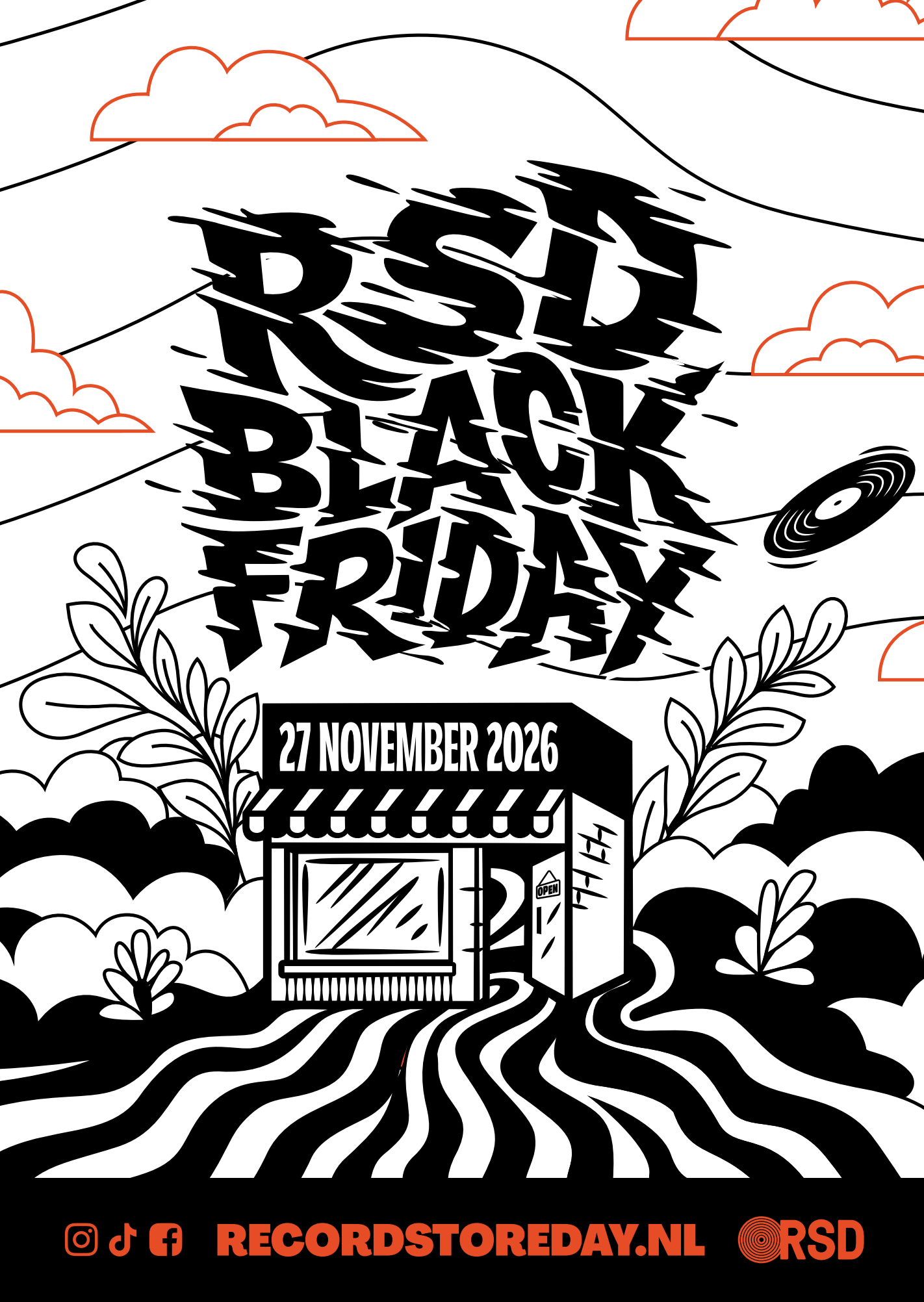

SARAH JULIA
The Fear That This Is Real

TINASHE
Popstar

RSD BLACK FRIDAY

RECORDSTOREDAY.NL RSD